

NFT

6

2011

70. årgang

Norsk Filatelistisk Tidsskrift, utgitt av Norsk Filatelistforbund

Er frimerker kunst? / Ober Ost. Hva er det ? /
Om å samle helpost / Et merke for brusen /
Norgeskatalogen 2012 / Ny trykning 17 kr Isbjørn /
Frimerkenyheter / Slutt med «sommerfugl»-automatene /

Sett av tid til høstens auksjon Oslo 18. og 19. november 2011

I tillegg til "GUTE" del 2, stykkes flere stempelsamlinger ut på høstens auksjon. Blant annet Johnny E. Pedersen's samling Våpen 1863 og Ragnar B. Johannessen's samling stempler på blå skillingsmerker.

Se flere smakebiter fra innleverte objekter
på våre nettsider

www.frimerkehuset.no

epost: frimerke@online.no

F.C. MOLDENHAUER AS
BERGENS FRIMERKEFORRTNING

Postboks 258 - Sentrum - NO-5804 Bergen - Telefon: +47 55 31 44 20 - Telefax: +47 55 32 63 55

i samarbeid med

Frimerkehuset AS - Østre Skostredet 2 - NO-5017 Bergen

Tegneserier på frimerker er TOPP; eller ...

Reaksjonene blant frimerkesamlere på frimerkeutgaven som ble utgitt 16. september er blandet. Mange synes temaet er helt topp, mens andre griner på nesen og vil ikke ha «slikt tull». Men blandt «ikke-samlere» kan nok motivene fenge interessen. Det er lenge mellom hver gang VG bruker en dobbeltside for omtale av en frimerkeutgivelse (sant nok var det vel Pondusmerket som gjorde utslaget for avisen, men

allikevel). Selv er jeg litt svak for Nemi ...

Hva mener du? Er dette slike temaer vi samlere ønsker på frimerkene? Kan dette få flere til å begynne å samle på frimerker? Eller hva. Ta pennen fatt og si din mening.

I dette nummeret vil du finne et variert utvalg av artikler fra «Er frimerker kunst» til «brusmerker» mv.

Peer-Christian Ånensen

Artikler og stoff til neste nummer må være redaktøren i hende senest 15. oktober 2011.

Artikler, mv.

- Er frimerker kunst?	16
- Ober Ost. Hva er det?	8
- Et merke for brusen – norske stempelmerker for kullsyreholdige drikkevarer (K.D.)	12
- Norgeskatalogen 2012. Løp og kjøp!	15
- Et brev til en nordmann på Jamaica 1874 ...	21
- Om å samle helpost	24
- Filatelistisk Årbok 2011	35
- Posten som kom og gikk i Stavanger Amt fra 1652	36

Frimerkenytt, stempelnytt

- 16. september-utgivelsene	38
- Ny trykning av 17 kr Isbjørn (NK 1777)	33
- Frimerkenyheter Norden 2011	39
- Slutt med «sommerfugl»-automatene	46
- Smånotiser / Løst og fast mv.	46
- «Please open immediately»	15

Utstillinger, messer mv.

- Nasjonal utstilling i Göteborg	22
- Stein, mynt og papir	30
- Ryfylke 2011	30
- Gange Rolv (Rollo) jubileum i Ålesund	11

Forbundsstoff

- Forbundspresidentens spalte ..	4
- Norsk Filatelistforbund kontakinfo	4
- Nft kontakinfo	46
- Nft korr.: Landsmøtet 2011	6
- Jurykurs arr. BERGEN HUNDRE	11
- Tildelinger Norwex-fondet 2011	14

Klubb- og Foreningsnytt

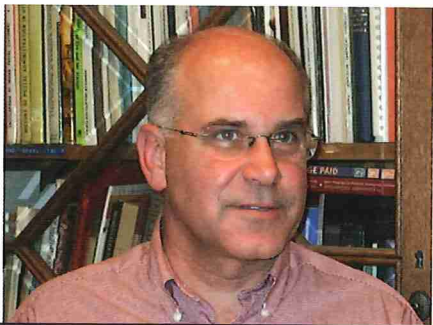
- Byttemøte 15. sept. Hønefoss FK	31
- Tredve år ung!	7
- Nye medlemmer i klubberne ...	28

Annet

- Leserbreve / Debatt	6
- NFT på tur til	22
- Minneord Bjørn E. Bunæs	
- Dette skrives det om:	32
- Bokomtaler	34
- Frimerkekalenderen	42
- Juniorsidene / NFU	23

Annonsører

- Posten Norge AS, Frimerketjenesten	47
- Kjell Germeten AS	48
- F. C. Moldenhauer AS	2
- Nordisk Frimerkeservice AS ...	41
- Norsk Filatelistforbund, forlaget	37
- Skanfil AS	5
- Småannonser	43-45

Høsten er her!

Høsten er i gang – for de som har holdt frimerkefri sommer betyr det at merkene tas frem igjen. Klubbene starter sin møtesesong og derved starter hjulet på ny runde.

Det nye styret holdt møte i september. På agendaen sto selvsagt videre utvikling av den nye nettsiden. Det legges nå en plan for de neste måneder og det krever mye dugnadsinnsats. Vi er selvsagt mottakelig for innspill etter hvert som sidene utvikles. Av andre saker er økonomi et fast punkt. Landsmøtet vedtok budsjetter med underskudd de neste 2 år. I styret arbeider vi for at dette skal bli minst mulig. På den annen side oppfatter jeg at mange medlemmer gjerne vil ha synlig aktivitet, og underskudd kan aksepteres når dette er en av årsakene.

I løpet av høsten vil det foreligge flere bøker om frimerker og posthistorie. Dette er både utgivelser i regi av forbundet og av andre. Forfatterne tilhører våre medlemsklubber og det er alltid gledelig med ny litteratur. Følg med i tidskriftet og støtt de som utgir litteratur ved å kjøpe et eksemplar. Det er medlemmer som tar økonomisk risiko med egne penger for å utgi en bok, og det kommer i tillegg til arbeidet med det faglige innholdet.

Norwex-fondets tildelinger omtales annet sted i bladet. Den begrensede avkastning som er i disse lavrentetider er rammen. Selv om vi gjerne skulle ha sett at rammene var større er det gledelig med de midler som kan tildeles.

Når dette leses er regional utstilling i Kirkenes avsluttet. Den nasjonale utstilling i Bergen i oktober og regional utstilling i Oslo er det fortsatt mulig å markere i kalenderen for besøk. Begge arrangørklubber markerer jubiléer i 2011. Henholdsvis 100 år og 125 år. Det er de **første** 100 og 125 år.

Sesongen med medlemsmøter, fellesmøter og messer er i gang. Frimerkets dag, auksjoner m.m. er andre muligheter. Avlegg et besøk og sørg for at det er noen frimerker på bordet. God samlerhøst ønskes!

Tore

Norsk Filatelistforbund

Postboks 875 Sentrum
NO-0104 OSLO

Org.nummer: 970 168 982

Forbundssekretær:

Marit Elind

Kontoret er betjent tirsdager og torsdager fra kl. 10 til 14

Tlf: (+47) 22 20 80 53

Besøksadresse:

Bjerregaardsgate 29c, Oslo

E-mail: nf@filatelist.no

Hjemmeside: www.filatelist.no

Bank: Norge: 6034 05 43885

Danmark: 1199 64 13684

Sverige: 59 12 31-6

Styre og regionkontakter:

Forbundsprezident Tore Berg
tlf. (+47) 91 66 35 58

Visepresident Carl Arthur Tønnessen,
tlf. 51 49 50 90, mob.: 97 56 27 35

Styremedlemmer:

Odd Arve Kvinnesland, tlf. 90 85 45 49

Brit Gullvåg, tlf. 911 24 543

Ole Hermansen, tlf. 952 61 255

Ingvar Elgesem, tlf. 91 13 34 27

Erik Lunde, tlf. 95 76 4 26

Varamedlemmer:

Mårten Nårstad, tlf. 986 85 455

Henning Jarle Mathiassen,
tlf. 48 11 31 28

Tore Lund, tlf. 90 87 54 51

Regionkontakter:

Se forbundets nettsider for oversikt over regionkontakt for din klubb:
www.filatelist.no

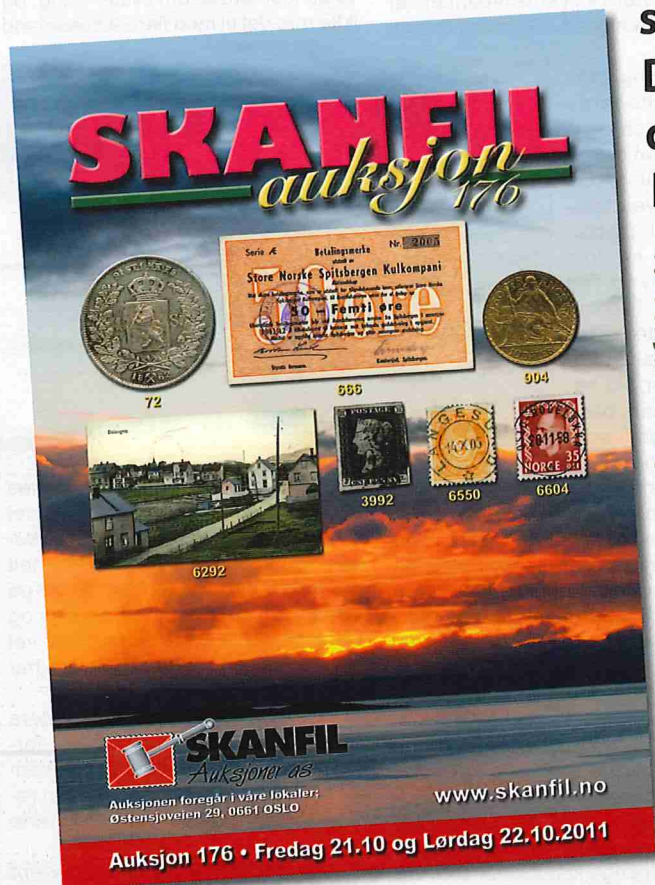
STORAUKSJON 176

Vår neste offentlige auksjon avholdes 21. og 22. oktober 2011, i våre lokaler i Østensjøvn. 29 i Oslo.

Katalogen skal være ute hos faste kunder i månedskiftet

september/oktober.

Dersom du ikke mottar den, be om auksjonskatalogen **GRATIS**.

Besøk oss på internett:
www.skanfil.no

SKANFIL
Auksjoner as

Hovedkontor:
Postboks 2030 - 5504 HAUGESUND
Tlf. 52 70 39 40 - Fax 52 70 39 49
E-post: skanfil@skanfil.no

Avdeling Oslo:
Postboks 6465 Etterstad - 0605 OSLO
tlf. 52 70 39 40 - fax 22 72 44 00
Besøksadresse: Østensjøvn. 29

Leserbrev & debatt

Særstempler fast dato

Bekrefter at Svolvær postkontor 8300 SVOLVÆR hadde særstempel med fast dato både den 16.11.09 og 15.11.10, jf NFT nr. 1/2011, side 27.

Erling Andresen
Svolvær postkontor

PERSONLIGE FRIMERKER

I forbindelse med innhenting av objekter til vår neste høstauksjon, viste en innleverer fram et brev påklisset et frimerke med henne selv på, altså et personlig frimerke. Hva kunne noe slikt være verd, spurte hun. Jeg tok fram Handlerkatalogen og viste tilsvarende utgave der. Verdien i katalogen er selvsagt med det offisielle motivet.

I ettertid har jeg tenkt over at spørsmålet fra innlevereren var høyst relevant, men at svaret jeg kunne gi ikke ble korrekt. Sannheten var at det personlige frimerket jeg var blitt vist kun var produsert i 50 eksemplarer, i motsetning til det som er avbildet i katalogen og som selges i årssettene og årbøkene. Og da blir neste spørsmål følgende: Dersom en eller annen ville finne på å utgi en katalog med alle personlige frimerker som er blitt produsert, ville vedkommende kunne få opplysninger om dette fra de som lager frimerkene? Det er slik at et marked først oppstår etter at det er laget litteratur om et emne. Og dette sa jeg også til vår innleverer. Pr i dag er det ikke noen katalog som viser at akkurat DITT merke er verd det eller det, så jeg anbefaler deg bare å oppbevare det som et personlig minne.

Det er jo mer eller mindre fritt fram hva en vil avbilde på personlige frimerker, en selv, ungene, bikkja eller båten. Å produsere en katalog, vil kanskje bli noe innfløkt, hvis det i det hele tatt er mulig å lage. Kanskje er opplysningene om motiv og opplag ikke slik som bør være offentlig.

Kunne vært artig å få noen synspunkt på dette, gjerne fra Posten.

Ulf Vennesland
Grimstad Filatelistklubb

Nft beklager

I artikkelen om Landsmøtet i forrige nummer (side 21) ble ved en beklagelig feil, Petter E. Pedersen anført som gjenvalgt som forbundspresident. Det korrekte er at Tore Berg ble gjenvalgt som forbundspresident.

Filatelistjenesten og stempler

I nummer 1/2011 hadde jeg et lite innlegg omkring filatelistisk avstempling og underskrev dette med «litt småforbannet!»

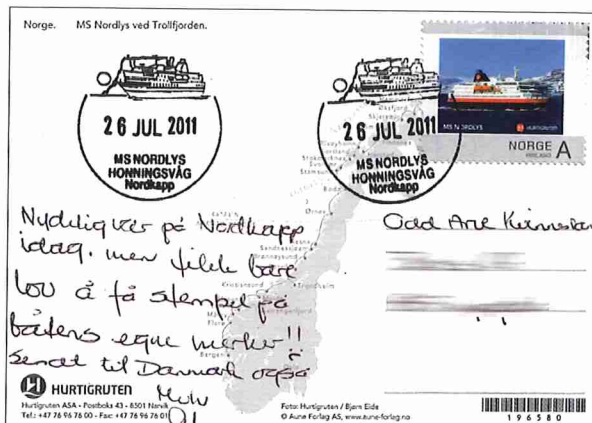
I et hyggelig svar i nr. 2/2011 fra Halvor Fasting ble det lovet bot og bedring, og at Posten er opptatt av fornøyde kunder. Det siste er godt å vite! Men fra å være «litt småforbannet» er jeg nå blitt resignert. Grunnen er som følger:

Som ivrig samler av «moderne skipspost» så jeg til min glede at det fra 1. juni i år skulle komme nye stempler til bruk på hurtigruten mellom Honningsvåg og Nordkapp. 11 stempler til de ulike hurtigruteskipene. Konvolutter ble behørig frankert, både med vanlige frimerker og egne «Personlige frimerker». To til adressert til meg selv, to til samlervenner i hhv. Danmark og Qatar var det som ble lagt i 11 større konvolutter, i pappomslag og med påskrift om pen avstempling. Utenpå konvoluttene ble stempelteksten skrevet, dato og hvilket skip/stempel som innholdet skulle avstemples med. Konvoluttene med innhold ble sendt til Frimerketjenesten, ca. en uke før de ulike fristene for bestilling. For å være sikker på at ingen ting skulle gå galt ble ingen av konvoluttene sendt samme dag, men med noen dagers mellomrom. Jeg noterte også hvor mange konvolutter som var i hver, og hvor de var adressert.

Det er nå tid for oppsummering. Fikk jeg det produktet som jeg hadde bestilt og betalt for gjennom bestilling og frankering? **NEI!!** Jeg har fått de ulike stemplene. Men ikke i ønsket antall. De som var adressert til meg kom i et mindre antall enn ønsket, andre i flere, og tilslutt fikk jeg tre konvolutter i min postboks. Sorteringskoder påført, men **ustemplet**. Av de som var adressert til samlervennen i Danmark var det heller ikke det ønskede antall, og en konvolutt som påført kledelige sorteringskoder var **ustemplet**. Til Qatar er alle kommet fram stemplet, men et stempel mangler. Men til gjen-

gjeld var det to ekstra av to andre. Totalt har jeg fått alle de innsendte konvolutter tilbake, men ikke ønsket antall med de ulike stempler, og fire konvolutter som ikke var stemplet.

Jeg er nå usikker hva jeg skal gjøre neste gang det kommer stempler som jeg ønsker avstempling av. Kanskje jeg må sende en og en konvolutt med ønske om avstempling, og ikke rote det til med flere adresseland

i samme konvolutt? Men regner med at alle blir åpnet samtidig, slik at det vil vel gå på lykke og fromme allikevel. Å skrive på utsiden var ikke helt vellykket. Kanskje jeg må skrive på utsiden antallet til Norge, Danmark og Qatar som skal avstemples? Ikke vet jeg. Kanskje du Halvor Fasting har noe gode råd til meg?

Må også bare konstatere at dere fortsatt har noe å gå på for å få fornøyde kunder. Men dere har som ikke er småforbannet lengre, men resignert. Og blir det mange resignerte så ...

Til slutt noe annet som kan være av interesse for Filatelistjenesten? En kollega av meg reiste i sommer med M/S Nordlys. Da jeg fikk høre om dette var jeg selvfølgelig frampå om hun kunne få stemplet og sendt ferdig frankerte og adresserte konvolutter. Ved passering Nordkapp, Trollfjorden osv. Det skulle hun gjøre, som den snille personen hun er, og hun fikk med seg oversikt over hvilke stempler hun skulle be om avstempling fra ved de ulike passeringene. Men det gikk ikke. Se kortet fra Anne Grethe og teksten. Men jeg fikk da stemplene! Så mye mer er det vel ikke å si til dette.

Odd Arve Kvinnestad
(Resignert stempelsamler!!)

Norsk Filatelistisk Tidsskrift nr. 6 / 2011

Tredve år ung!

Det er foreningen Norske Postkortsamlere (Postkortklubben på folkemunne) som i disse dager runder denne milepel. Etablert i 1981 av noen entusiaster som hadde samlet postkort hver for seg til de oppdaget hverandre og forsto at det var flere med samme basill. De få har blitt til mange, og etter tre tiår er det i jubileumsåret over 800 medlemmer på landsbasis.

Foreningen har som alle andre klubber slitt i medgang og motgang, fra oppmøte på medlemsmøtene som nærmet seg 100, til et ensifret antall frammøtte noen ganger. Likevel virker det som interessen for å samle kort er like stor, kanskje større enn noen gang – for nå har også filatelistene kommet på banen. Med eget utstillingsreglement for postkort, og med postkortgrupper på medlemsmøtene i mange klubber.

Norske Postkortsamlere holder sine medlemsmøter siste torsdag i hver måned (unntatt juni, juli og desember). Møtelokalet er for tiden lokalene til Oslo Handelskammer i Indekshuset på Solli plass, Henrik Ibsens gate 100. Møtet 27. oktober blir et lite jubileumsmøte, med servering, foredrag og hyggelig samvær. Og selvfølgelig dreier det seg hovedsakelig om å samle på postkort. Det er «åpent hus», så alle er hjertelig velkomne.

Knut Arvang

Postkort kan også være humor. Denne situasjonen taler vel for seg selv. Engelsk postkort, ukjent kunstner.

POSTKORTET

NR. 3 - 2011

KR. 50,-

ÅRGANG 30

Gratulerer med 30-års dagen!

TIDSSKRIFT FOR NORSKE POSTKORTSAMLERE

Dette gratulasjonskortet pryder forsiden på jubileumsnummeret av foreningens medlemsblad Postkortet, som er sendt ut i forkant av jubileet. Bladet kommer ut fire ganger i året.

Postkort kan vise kulturhistorie, lokalhistorie, kunstneriske uttrykk og mye annet. Dette kartongkortet er tegnet av Wilh. Peters med motiv fra et turistskip som passerer Nordkapp. Det er trykt i Kristiania, og benyttet som julekort i 1892.

Ober Ost. Hva er nå det?

Blar du i Michel-katalogen for Tyskland så finner du et kapittel som heter (fritt oversatt) «Tyske okkupasjonsutgaver 1914-18». Og her finner vi «Postgebiet Oberbefehlshaber Ost» (Postområdet overkommando øst). Dette er også et lite, spennende samleområde hvor vi finner egne frimerkeutgaver som var i bruk i ca. 2 år. Bakgrunnen for området er følgende av den 1. verdenskrig.

Bakgrunnen

Den 1. august 1914 erklærte Tyskland krig mot Russland. Russland var en alliert av Frankrike, og tyskerne fryktet for et overraskende angrep fra øst. Sammen med sin alliert, Østerrike/Ungarn, angrep de på bred front. Tyskland i nord og Østerrike/Ungarn i sør.

Tyskland hadde store styrker på vestfronten og Russland fikk overtaket og rykket langt i den østligste av de tyske provinser, Øst-Preussen. Nærmest i panikk trakk de tyske styrkene seg tilbake vestover. Skifte av ledelsen av hæren, og overføring av tropper fra vestfronten gjorde at Tyskland i slaget ved Tannenberg i slutten av september kom på offensiven igjen. Nye slag fulgte, og de russiske styrkene trakk seg tilbake østover, til det som i dag er deler av Polen. Tyskland fortsatte framrykking inn i Hvite-Russland, og Baltikum. Slik at i 1915 kontrollerte Tyskland Kurland (Latvia), Litauen, det meste av Russisk Polen og deler av Hvite-Russland.

Dette området fikk navnet «Oberbefehlshaber Ost» eller Ober Ost. I 1917 under de siste kampene på østfronten, erobret Tyskland Riga og meste av Estland, som også ble en del av «Ober Ost». Det var den russiske revolusjonen som gjorde at Tyskland kunne rykke så langt østover. Hele det okkuperte området som var Ober Ost var på ca. 110.000 km2 og tyskerne innført et svært

Høyverdien fra Ober Ost.

hardt styre. Det ble f.eks. forbudt å flytte fra et område til et annet. Tog kunne bare tyske innbyggere bruke, og på skolene var det tyske lærere. Hensikten var å gjøre hele området til en integrert del av Tyskland. Området ble inndelt i tre kretser, Kurland (Latvia), Litauen og Bialystok/Grodno. Denne inndelingen tok ingen hensyn til språk, kultur osv. og dette gjorde at situasjonen for de ca. 3 millioner mennesker som bodde her ble svært vanskelig. Det var mange ulike befolkningsgrupper og ulike språk. Jøder og tysker og russere, polakker og baltere. I de store byene var tysk det vanlige språket, men på landbygda måtte tyskerne ha med seg tolker som f.eks. kunne russisk eller litauisk.

Frimerkeutgavene

Som andre landområder som Tyskland hadde okkupert ble det også utgitt frimerker til bruk i Ober Ost. I perioden fra 15. januar 1916 til 1918 ble det utgitt en serie merker med totalt 12 merker. Dette var overtrykk på tidligere tyske utgaver av brystskjoldutgaven og hovedpostkontoret i Berlin (Michel fra nr. 84 til 99). Overtrykk var i svart og med teksten «Postgebiet Ober Ost». Basisutgaven var på 12 merker, men med fargevarianten (som også finnes på de vanlig tyske utgavene) og tre typer overtrykk (glansaktig, matt og mer rustig) blir det 15 ulike. Verdiene var fra 2½ pf til 1 Mark. Høyverdien, 1 mark, finnes også med to tagginger slik at det totale antall frimerke i Ober Ost er 16. Flere av «undernummer» er forholdsvis dyre, men en av fargevariantene på 10 pf utgaven er sjelden, og har en Michelverdi stemplet på ca. 400 euro.

Som på alle tyske merker fra denne tiden kan en også finne «Han» nummer og «Urhan». Dvs nye arknummer som ble påtrykt sammen med overtrykket. Slik at det er mye som kan trekkes inn i en samling Ober Ost.

Brevkort nr 4, 7 ½ pf. med betalt svar, sendt lokalt i Bialystok. Sensurstempel «B» i ring. (Bialystok). Korrekt port for brevkort fra 1. august 1916 til 30. september 1918.

Das Land Ober Ost

Postkort som viser Ober Ost. Trolig fra 1916, da de siste områdene som ble innlemmet i Estland ikke mer med på kartet (hentet fra Wikipedia).

Det ble også utgitt 2 «bypost-merker» fra Bialystok i perioden 1916-18 som hadde motiv av byvåpenet. Disse er svært sjeldne.

Da Tyskland trakk seg ut av området ble det også utgitt «nød-utgaver» for Dorpat (overtrykk på russiske merker) og for Libau (overtrykk Libau på tyske merker av brystskjoldutgaven). Disse ble utgitt fra 1918 til 1919 og er uvanlige, spesielt på brev.

Men tilbake til de «vanlige» utgavene til bruk i Ober Ost. I tillegg til frimerkene ble det også utgitt helsaker. Den 15. januar 1916 ble det utgitt to helsaker med verdi 5 pf. Et brevkort og et brev-kort med betalt svar.

På grunn av portoøkningen den 1. august 1916 ble det utgitt

brevkort med verdien 7½ pf, som var den nye portoen for brev-kort. Og til neste portoøkning 1. oktober 1918 kom de siste helsakene ut i verdien 10 pf. Også det brevkort og brev-kort med betalt svar. Alle helsakene med o v e r t r y k k «Postgebiet Ober Ost» på tyske helsaker.

Dette siste brev-kortet og av de ulike frimerkene 1 mark verdien er uvanlig å finne på bruksbrev (i tillegg de vanskeligste farger og enkelte av overtrykks-typene). Det er som for andre tyske områder som ble opprettet på grunn av 1. verdenskrig en god del «filateli-post». Men bruksbrev er det også greit å finne. I den perioden da merkene fra Ober Ost var i bruk steg portoen for brev og brev-kort

tre ganger, slik at det er å finne flere ulike portosatser. Og igjen ulike merker og kombinasjoner av merker.

Poststeder

Det ble etter hvert som de Tyske tropper rykket lengre og lengre østover opprettet postkontor som ble forsynt med tyske stempler. Totalt 83 postkontor og poståpnerier. Her finner vi navn som i dag også er kjente, som Wilna, Narva, Riga og Reval. Her er de mest uvanlige de som ble opprettet sist, som i Estland. I tillegg kan en også finne stempler fra den tyske hæren. Stempler fra de største byene er vanlige, men stempler fra de mindre er sjeldne.

Sensur

Siden området var under militær kommando ble all post sensurert. Det er flere ulike sensurstempler

Eksempel på stempel brukt av de militære. Feltpoststasjon nr. 166.

Lokalt rek. brev avstemplet Wilna og sendt til den militære forvaltings-kommisjonen samme sted. Brevporto 15 pf og rek. gebyr 20 pf. 1916-18.

å finne, og i ulike farger. Det var en viss kontroll av åpne sendinger (brevkort mv.) i de større byene, som f.eks. i Bialystok og Riga. Her finner også egne sensurstempler med byens forbokstav i ring. Men siden det meste av posten gikk med jernbane via Königsberg var det her hovedsensuren holdt til. Königsberg i Øst-Preussen var på den tiden den største nærmeste tyske byen og et knutepunkt for jernbanen. Det gikk tog til Baltikum via Riga, Kowno og Bialystok.

Slutten på Ober Ost

Den første verdenskrig sluttet 11. november 1918. Tyskland led nederlag, og dette førte til for Ober Ost sin del en gradvis tysk tilbaketrekning fra området. Postkontor etter postkontor ble nedlagt, og det siste, Libau, ble stengt den 4. januar 1919. Frimerkene var gyldige til ut 1918.

Og det var slutten på Ober Ost som et «eget» frimerkeland etter ca. 2 år med egne frimerker. Ober Ost er, i likehet med mange av de tyske «krigsområdene» spen-

ek. brev fra Grodno til Tyskland. Sendt via Königsberg for sensur, og påført sensurstempel «M.P.k» her. Brevporto 2. andre vektklasse, 25 pf og rek. gebyr 20 pf. 1916-18.

nende samleområder både filatelistisk og historisk. Det finnes i Tyskland en egen forening for samlere av de tyske okkuperte tyske områder under første verdenskrig, «Arge Deutsche Besetzung 1. Weltkrieg.». Slik at

i Tyskland er disse områdene populære samleområder. Se <http://www.arge-dt-besetzung-wk1.de>.

Odd Arve Kvinnesland

Kilder:

- Michel Deutschland-Spezial 2010
- Michel-Atlas zur Deutschland Philatelie
- Wikipedia

- Filatelistiske illustrasjoner fra egen samling

Brev til det danske Røde Kors, krigsfangekontoret sendt fra Riga i Estland. Via Königsberg og påført sensurstempel her før videresending til Berlin. Merk annen type sensurstempel.

Jurykurs arrangeres under BERGEN HUNDRE

Det vil bli arrangert et jurykurs lørdag 15. oktober kl.13-17, under den nasjonale utstillingen Bergen-100. Kurset er ment for dem som er interessert i å starte en karriere som dommer på regionalt (eller høyere) nivå, og for dem som har vært juryelever ved regional utstilling, men mangler

jurykurs for å bli godkjent som regional dommer.

Kurset vil ta for seg:

- Prinsipper for bedømmelse
- Gjeldende regelverk og skjemaer
- Praktiske sider ved bedømmelsen
- Kommunikasjon med utstillerne

- Gjennomgang av reglementer og retningslinjer for de mest brukte utstillingsklassene.

Utstillings- og juryutvalget (UJU) i Norsk Filatelistforbund er ansvarlig for gjennomføringen av kurset. Kontaktperson: Tønnes Ore, toenore@online.no.

Gange- Rolv (Rollo) jubileum i Ålesund

24. september med PF og særstempel

Lørdag 24. september er Ålesund Filatelistklubb med på å markere Gange-Rolv jubileet med en utstilling og salg av en særkonvolutt på et kjøpsenter i Ålesund sentrum.

Prisen for en stemplet konvolutt frankert med et Gange-Rolv PF er kr 40,-. Enkle PF koster kr 20,-. Ønsker du tilsendt i post, kommer porto/ekspedisjon kr 10 i tillegg.

Bestilling sendes til Ålesund Filatelistklubb v/Leif-Otto Engelberg, Postboks 9017 Blindheim, 6023 Ålesund eller til mail: leifoe@broadpark.no. Bestillinger forskuddsbetales til konto 3900.32.07424. Forbehold om utsolgt konvolutt og PF.

Hvorfor har vi et Gange-Rolv jubileum?

I følge norsk og islandsk tradisjon er Gange-Rolv identisk med den historiske Rollo – høvdingen som i 911 ble utnevnt til hertug av Normandie. Tradisjonen sier at Vilhelm Erobreren som i 1066 erobret England og videre grunnla et nytt normannisk kongedømme der, er en av Rollos etterkommere.

Vi har ikke mange opplysninger om Gange-Rolv som norsk høvding. Snorre skriver at han var sønn av Ragnvald Mørejarl og Hild fra Giske på Sunnmøre. Til-

navnet hans forklares med at han var så stor at ingen hest kunne bære han. Det sies videre at Gange – Rolv var mye ute i viking, men at Harald Hårfagre til slutt erklærte han fredløs da han også plyndret i Norge.

Motivet på vårt PF er statuen av Gange-Rolv i Ålesund bypark og konvolutten viser seilingsruta fra Sunnmøre til Normandie.

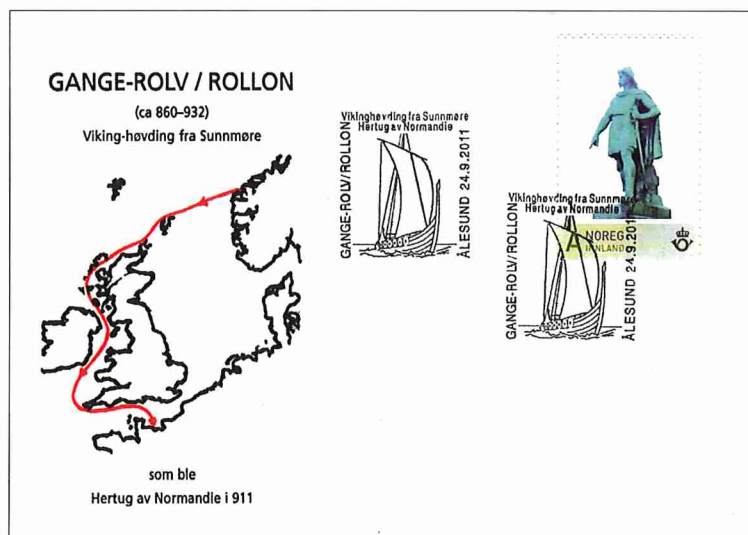
I forbindelse med tusenårsjubileet i 1911 i Normandie ble det bestemt av byen Rouen i Normandie at de ville skjenke en gave til Ålesund, byen som lå nær Gange-Rolvs fødested.

Derfor ble en bronsekopi av en marmorstatue som var reist ved

kirken i Rouen i 1864, sendt til Ålesund. Statuen ble avduket i 1911. En tilsvarende kopi ble sendt til byen Fargo i Nord Dakota, USA.

I dag er Rollo plassert på sokelen i byparken, og han er en påminning om at det går mange forbindelseslinjer fra Ålesund og Sunnmøre og ut i den store verden.

Arve Hoel
Ålesund Filatelistklubb

Et merke for brusen

– norske stempelmerker for kullsyreholdige drikkevarer (K.D.)

av Geir Sør-Reime

I tillegg til de vanlige stempelmerkene, som primært ble brukt for fiskale (dvs. skattemessige) oppgaver, fantes det i mange år også stempelmerker for avgift på omsetning av varer, såkalte assissmerker. I Norge var det flere typer av disse, én type ble brukt for importerte luksusvarer av ulikt slag, mens det fantes også spesielle merker for kullsyreholdige drikkevarer og for sjokoladevarer. Disse tre typene hadde samme merkebilde, merkene for sjokolade- og sukkervarer hadde ingen tilleggstekst, mens merkene for importerte luksusvarer var overtrykt O.A. og merkene for kullsyreholdige drikkevarer var overtrykt K.D.

Ellers var merkene like, med et felt til venstre med riksvåpenet i midten, og teksten NORGE over og STEMPELMERKE under riksvåpenet. Feltet til høyre hadde teksten OMSETNINGS og AVGIFT hhv. over og under midtfeltet, der verdien var trykt på i boktrykk. Merkene var trykt hos Fabritius, men de siste utgavene ble trykt i Norges Bank. Det er stort sett

FARRIS ^{1/2} *Faktura nr. 001661*
44 ARVIK, 18-11 1938

Gustaf Lange A/S.,
Selmersgt. 6,
DRAMMEN.

L	Antall	FRITZØE	à	Belop
	150	Selters	28	42,00
	250	Citronbrus	28	70,00
	100	Ananasbrus	20	20,00
	500	Flasker	12	60,00
	10	Kasser	100	10,00
175	L. à 15 øre avgift =	Kr. 26,25	Kr.	210,00

Efterkrav kr. 189,-

Faktura påsatt merker fra 1924 serien.

AKSJESELSKAPET TOL M 17576
Bryggeri GÅRUMSTAD 1935 Mineralvannfabrikk
VÅRSTADEN

Herr Jørgen Aarstad,
Hauge 1 Dalane.

St. n. d. 24/7 47 Sendt pr. brennen Ordre vi etterkrav

Markert	Allt selg foregår kun mot kontant	Pis	Belop
17576	50/2 brus blandet	0,34	17,00
	50/2 selters	0,30	15,00
	50/2 solo	0,39	19,50
	Varene er sendt i oppkrav og returfrakt må betales ved ankomsten		5,61
	Holte Privatbryggeriet brev av 5. mars 1947 leveres nå alt mineralvann fob. i fakturaen er derfor tillagt returfrakt av tommehalshen.	Avgiftspliktig	57,11

Lån: 3 ka. 150 ølfasker patentflasker

Reklamasjoner må skje straks ved varens mottakelse.

REKLAMASJONER MÅ SKJE STRAKS VED VARENS MOTTAELSE.

Faktura påsatt merker fra 3. serie.

verdipåtrykket som varierer mellom de ulike utgavene.

I denne artikkelen skal vi se nærmere på avgiftsmerkene for kullsyreholdige drikkevarer og hvordan de ble brukt.

Avgiftsmerkene for sjokolade- og sukkervarer ble innført i 1924, og samme år kom også de spesielle merkene for karbonholdige drikkevarer og for importerte luksusvarer.

Merkene er katalogisert så langt det var mulig, i Bjørn Kristian Wangs katalog 'The Revenue Stamps of Norway and Related Non-Fiscal Issues', 2007.

Wang skriver at avgiften på kullsyreholdige drikkevarer ble innført fra 6. oktober 1924 og utgjorde da 15 øre per liter. Bruken av egne merker for betaling av avgiften opphørte 1. juli 1949.

Serien fra 1924 har verdipåtrykk i serif-bokstaver.

Merkene med verdi under 1 krone er grønne, verdier mellom 1 krone og 10 kroner er røde og ver-

dier over 10 kroner er fiolett. Det fantes verdier fra 15 øre opp til 150 kroner. Merkene ble nemlig ikke satt på flaskene med brus, men på regningen til forhandleren. Derfor var det behov for merker med ganske høy pålydende.

Rundt 1936 kom det merker med verdipåtrykket med sans-serif bokstaver, øretallene er mindre enn kronetallene. Det kom nå merker med pålydende over 150 kroner. Både verdien 150 kroner og høyere verdier var på oransjegule merker. Høyeste verdi nå var 500 kroner.

I 1939 kom det atter en ny serie, denne gang med verdipåtrykket som 1936-utgaven, men øretallene er større (2,5 mm i stedet for 2 mm).

Grunnfargene for verdiene er de samme som tidligere, og det fantes merker fra 10 øre og opp til 500 kroner.

Siste serie ble utgitt rundt 1946, denne gang med verdipåtrykket som før, men nå er de store og små sifferne begge 3 mm høye.

Også her var det verdier fra 10 øre til 500 kroner, og merkene var i de samme fargene som tidligere.

Merker fra 2. og 4. serie er relativt sjeldne, og mange verdier er bare antatt å eksisterer. Jeg har bare merker fra 1. og 3. serie i egen samling, bortsett fra ett merke fra den 4.serien, brukt i 1948.

Katalog

Katalogiseringen er basert på Wang's katalog fra 2007.

*betr. at merket ikke er illustrert hos Wang, + betyr at merket ikke er illustrert hos Wang, men finnes i min samling

Alle merkene er trykt i boktrykk i to omganger: merke og verdipåtrykk (alltid i svart). Alle merkene er tagget 14,5 x 13,5.

Komplett sett 1924 serie

1924 1. serie,

trykt av Chr. H. Knudsen. Serif-typer.

KD01	Kr.0.15	grønn
KD02	Kr.0.30	grønn
KD03	Kr.0.75	grønn
KD04	Kr.1.50	rød
KD05	Kr.2.70	rød
KD06	Kr.5.25	rød
KD07	Kr.7.50	rød
KD08	Kr.15.00	lilla
KD09	Kr.150.00	lilla

*KD26	Kr.10.00	fiolett
*KD27	Kr.13.10	fiolett
*KD28	Kr.15.00	fiolett
*KD29	Kr.17.50	fiolett
*KD30	Kr.20.00	fiolett
*KD31	Kr.50.00	fiolett
*KD32	Kr.80.00	fiolett
*KD33	Kr.150.00	oransjegul
*KD34	Kr.200.00	oransjegul
*KD35	Kr.300.00	oransjegul
*KD36	Kr.500.00	oransjegul

1939 3. serie,

trykt av Fabritius. Sans-serif typer, øretall 2,5 mm høye.

KD37	Kr.0.10	grønn
+KD38	Kr.0.15	grønn
KD39	Kr.0.20	grønn
+KD40	Kr.0.30	grønn
KD41	Kr.0.50	grønn
KD42	Kr.0.75	grønn
KD43	Kr.0.80	grønn
KD44	Kr.1.00	rød
KD45	Kr.1.50	rød
KD46	Kr.2.00	rød
KD47	Kr.2.50	rød
*KD48	Kr.2.70	rød
+KD49	Kr.3.50	rød
KD50	Kr.4.40	rød
KD51	Kr.5.25	rød
KD52	Kr.7.00	rød
KD53	Kr.8.80	rød
KD54	Kr.10.00	fiolett
+KD55	Kr.13.10	fiolett
KD56	Kr.17.50	fiolett
KD57	Kr.20.00	fiolett
+KD58	Kr.50.00	fiolett
+KD59	Kr.80.00	fiolett
KD60	Kr.150.00	oransjegul
KD61	Kr.200.00	oransjegul
KD62	Kr.300.00	oransjegul
KD63	Kr.500.00	oransjegul

1936 (?) 2.serie,

ukjent trykkeri. Sans-serif typer, øretall 2 mm høye.

*KD10	Kr.0.10	grønn
KD11	Kr.0.15	grønn
*KD12	Kr.0.20	grønn
KD13	Kr.0.30	grønn
*KD14	Kr.0.50	grønn
*KD15	Kr.0.75	grønn
*KD16	Kr.0.80	grønn
*KD17	Kr.1.00	rød
KD18	Kr.1.50	rød
*KD19	Kr.2.00	rød
*KD20	Kr.2.70	rød
*KD21	Kr.3.50	rød
*KD22	Kr.4.40	rød
*KD23	Kr.5.25	rød
*KD24	Kr.7.00	rød
*KD25	Kr.8.80	rød

Merker fra 3. serie (ikke komplett serie)

Merke fra 4. serie

1946 (?) 4. serie

trykt av Fabritius. Sans-serif typer,
øretall 3 mm høye.

KD64	Kr.0.10	grønn
KD65	Kr.0.20	grønn
KD66	Kr.0.50	grønn
*KD67	Kr.0.80	grønn
*KD68	Kr.1.00	rød
*KD69	Kr.2.00	rød
*KD70	Kr.2.50	rød
*KD71	Kr.3.50	rød

*KD72	Kr.4.40	rød
*KD73	Kr.7.00	rød
*KD74	Kr.8.80	rød
*KD75	Kr.10.00	fiolett
*KD76	Kr.17.50	fiolett
*KD77	Kr.20.00	fiolett
*KD78	Kr.50.00	fiolett
*KD79	Kr.80.00	fiolett
*KD80	Kr.150.00	gul
*KD81	Kr.200.00	gul
*KD82	Kr.300.00	gul
*KD83	Kr.500.00	gul

Tildelinger Norwex-fondet 2011

Norwex-fondets styre består av Tore Berg, Carl Arthur Tønnessen, Brit Gullvåg, samt Halvor Fasting og Kjetil Lorentzen fra Posten Norge AS, Frimerketjenesten

På møte fredag 9. september 2011 i NORWEX-fondets styre ble innkomne søknader for 2011 behandlet.

Muligheten for å søke om tildeling fra NORWEX-fondet i 2011 ble kunngjort i Norsk Filatelistisk Tidsskrift nr. 2/2011. Ved søknadsfristens utløp hadde det meldt seg i alt 13 søkere.

Etter en gjennomgang av de innkomne søknader med vedlagt dokumentasjon, vedtok NORWEX-fondets styre enstemmig følgende tildelinger i 2011:

Stavanger Filatelistklubb	Regional utstilling 2011	kr	7.500
Farsund Filatelistforening	Regional utstilling 2012	kr	7.500
Drammens Filatelist-Klub	Regional utstilling 2011	kr	5.000
Oslo Filatelistklubb	Regional utstilling 2011	kr	5.000
Nordenfjeldske Filatelistforening	Samlermesse	kr	5.000
Bergens Filatelist-Klub	Nasjonal utstilling 2011	kr	20.000
Norvegiana Brevklubb	Katalog	kr	1.000
Leif-Fr. Fredriksen	Album julemerker	kr	1.000
Oddbjørn Salte	Bokutgivelse	kr	3.000
SUM		Kr	55.000

Norgeskatalogen 2012. Løp og kjøp!!

Like sikkert som høsten kommer så er den nye Norgeskatalogen (NK) klar til bruk. I år er det 64. utgave av denne «bibelen» for alle som samler, eller er interessert i Norsk Filateli. 480 sider stappet med opplysninger gjør at det er høytid når den nye katalogen kommer i hus. Og årets utgave skuffer ikke! (Selv om noe av stoffet er flyttet over i «Norgeskatalogen Postal»)

Det som alltid er spennende med en ny NK er hvilken spesialartikkel som er å finne i årets utgave. Denne gangen er serien «Postjubileum 1947» fra 1947 som blir belyst over en 11 siders artikkel. Denne serien er svært populær ikke minst blant stempelsamlere slik at her er det litt av hvert av opplysninger som kan brukes, enten i en tradisjonell samling eller posthistorisk samling.

Av andre nyheter så er trykningsdatoene for ståltrykkmerkene fra Norges Banks Seddeltrykkeri oppdatert og revidert. Årgangstabeller med priser for komplette årganger av stempla og postfriske merker er med, oppdatert fra forrige utgave av katalogen. For de av oss som er interessert i posthistorie så er oversikten over portosatsene et «must». Disse er oppdatert med det som har skjedd siden 2011-utgaven, og artig at det er tatt med oversikt over porto for forsendelser frankert med frankeringsmaskin, som er ulik forsendelser frankert med frimerker. Ellers finner vi som vanlig det som er av nyheter om frimerker, hefter osv, og oppdatering på eldre og nye utgaver siden forrige utgave av katalogen.

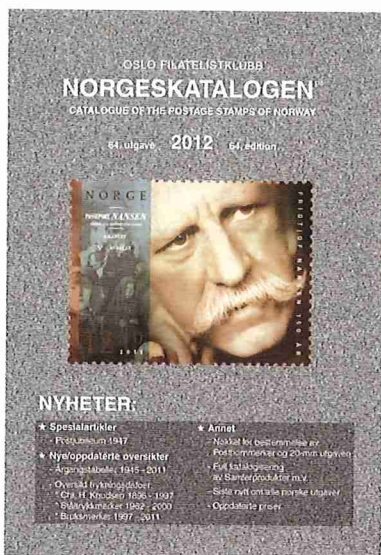
12 sider av katalogen er viet falske avstemplinger på norske frimerker. (Som i 2011 utgaven) Her får en solid og god informasjon omkring denne driften som dessverre er på markedet. Laget

kun for å svindle og bringe vår kjære hobby i vanry. Studer disse 12 siden nøye. Slik at du slipper å betale dyrt for slike merker!

For de som er interessert i priser så skriver katalogkomiteén i forordet at den er rimelig stabil. Hva som har steget eller gått ned? Kjøp katalogen og finn det ut selv!

Er det noe negativt med 2012 utgaven av «Norgeskatalogen». Jeg fant ikke noe. Men når det gjelder portosatsene så er fotnotene i ferd med å ta overhånd, og skriften på disse er heller ikke av de største for å si det mildt. Kanskje katalogkomiteén kan finne andre løsninger her?

Om noe av det stoffet som nå er flyttet til «Postal» skulle vært med i NK? Det er sikkert mange meninger om dette, men etter mitt syn er ikke årets NK blitt «forringet» av dette, kanskje det motsatte. Den er nå mer «spisset» mot de målgruppene som samler norske frimerker.

Det er grunn til å rette stor takk til katalogkomiteén, Peer Christian Ånensen, Kjell Åge Johansen og Erik Olafsen, for nok en bra katalog! Jeg kommer til å bruke den flittig fram til neste høst! NK 2011 er nå satt i bokhylla sammen med de 61 andre utgavene som står der fra før. NK 2012 blir liggende framme for den kommer til å bli flittig brukt!

PS: Jeg glemte prisen, den er som i fjor kr 375. Så igjen: Løp og kjøp!

*Odd Arve Kvinnestad
(årlig kjøper av
Norgeskatalogen)*

Please open immediately

Dette stemplet har jeg kun sett på et brev nå i mai fra Bodø. De andre dagene er de vanlige bølgelinjene brukt. Det samme stemplet var i bruk noen få dager i oktober 2008.

Ole Christian Kjekshus

**PLEASE OPEN
IMMEDIATELY**

Er frimerker kunst?

Hvilket norsk grafisk kunstverk er utgitt og solgt i et opplag på 10.077.942 eksemplarer? Det kostet, da det ble utgitt i 1983, kr 2,50 å anskaffe, og kan fortsatt kjøpes, men nå har prisen økt til kr 10,- pr. stk. Størrelsen på kunstverket er bare 34 x 22 mm, trykkfargen er rød, og det er trykket i ståltrykk hos Norges Banks Seddeltrykkeri på papir fra Harrison. Svaret finnes i *Norges-katalogen*, frimerke nr. 933, «Europa XV, Store mesterverk». Alle komponenter i frimerket er gravert, dvs. billedmotiv, portosats, logoen til CEPT (Den europeiske Postunion) og tekst. Kunstneren heter Sverre Morken¹.

Sverre Morken er født i 1945 og vokste opp på et småbruk i Foll-dal. Han har formgitt og gravert rundt 170 frimerker og dessuten laget portretter til mange penge-sedler. Med stø hånd graverer

han inn speilvendte frimerke-motiver på stålplater i størrelsen 1:1, et nøyaktig og nitidig arbeid. Hver eneste lille strek i et gravert frimerke gjøres direkte på en stålplate med en graveringsstikkell, og et eneste lite feilskjær er skjebne-svangert, da må hele arbeidet gjøres om igjen fra begynnelsen. Morken sier selv at det er et pirke-arbeid uten sidestykke, og ikke minst et tålmodighetsarbeid. Et frimerkeportrett tar ca. fire-fem uker å fremstille, og det er bare gravingen. Det er mye arbeid som må gjøres før han kommer så langt².

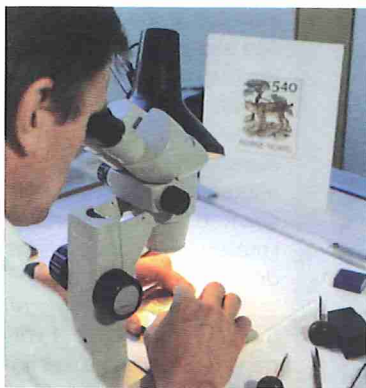
Tema for Europamerkene i 1983 var «store mesterverk». Europa-merker utgis bortimot årlig av alle medlemsland i Den Europeiske Postunion. Tema for utgivelsen er felles, mens motiv, formgivning og uttrykk velges av de respektive utgiverland. Sverre Morken fikk

ansvar for tegning og graving, og komponisten Edvard Grieg og hans musikk ble valgt til Posten Norge. På merket er de første taktene i originalpartituret til A-mollkonserten korrekt gjengitt. Morken ønsket å vise Griegs nære kontakt med folkemusikken, derfor lagde han et utkast hvor han tegnet inn partituret til Knut Lauråsen halling nr. 2, og plasserte det på flygelet ved siden av Grieg. Han fikk imidlertid ikke med oppdragsgiveren Postverket på hallingen.

Postverket mente hallingen ble for lokal, siden dette var et Europa-frimerke. De foreslo isteden å bruke A-moll konserten, som er internasjonalt kjent. Morken dro til musikkhistorisk arkiv og fikk låne originalpartituret til konserten. Han var bestemt på at notene måtte være helt korrekt gjengitt på frimerket, slik at man kunne spille

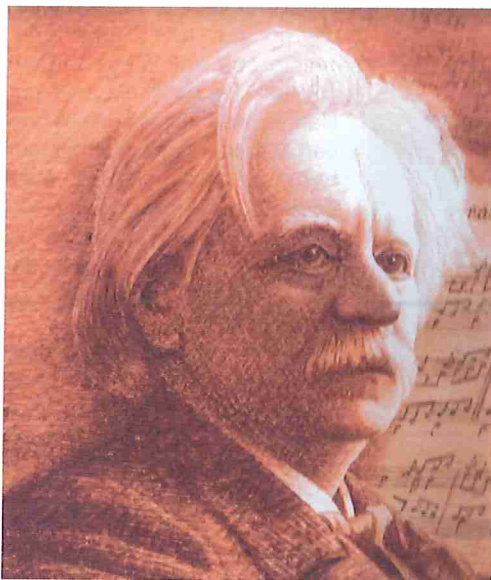
Figur 1: Norgeskatalogen, frimerke nr. 933, «Europa XV, Store mesterverk».

Figur 2: Sverre Morken arbeider med graving under mikroskop. Jan Ingard Thorsen, Miniaturkunst i 30 år.

etter dem. Han uttaler selv at graveringsarbeidet var meget krevende, og at han brukte svært lang tid på fremstillingen. På det endelige resultatet ser vi de 3 første taktene i A-moll konserten³.

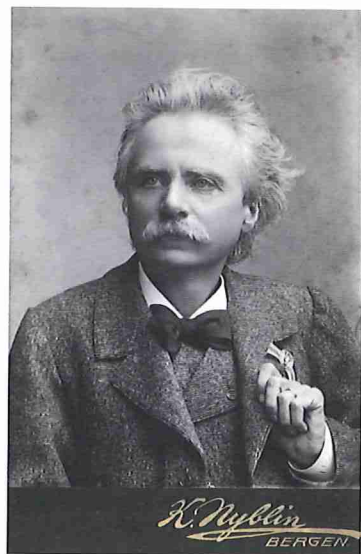
I et portrett vil kunstneren vanligvis prøve å gjengi en person

Figur 3: Tegnet utkast til frimerke. Jan Ingard Thorsen, Miniaturkunst i 30 år.

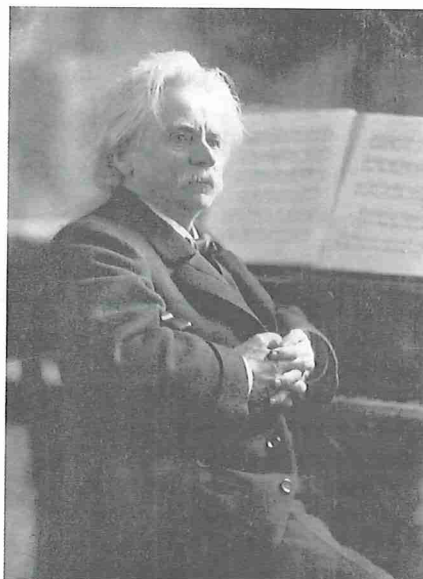
med vekt på utseendet og personlighetstrekk. Motivet er et portrett av Edvard Grieg (1842 – 1907), som ifølge katalogopplysninger er etter et foto av K. Nyblin (1907). Bildet er angivelig tatt i samme år som Grieg døde. Jeg har sjekket Griegarkivets billedsamling i Bergen, og der finner jeg ingen bilder av Grieg fotografert av Nyblin senere enn i 1890.

Derimot finner jeg et foto, sannsynligvis tatt i Berlin i 1907, men her er fotografen ikke Nyblin, men Bieber. En sammenligning med det grafiske arbeidet gjengitt på frimerket burde, etter min oppfatning, tale sitt tydelige språk⁴. For å være helt sikker kontaktet jeg Postens Filatelitjeneste, som velvilligst satte meg i forbindelse med grafiker og gravør Sverre Morken. Han kunne bekrefte at jeg har rett, og at katalogopplysningene er feil⁵.

Figur 4: Portrett av Grieg, fotografert av Nyblin i 1890. Griegarkivets billedsamling i Bergen.

Frimerket inneholder to hovedelementer, nemlig overkroppen og hodet til Grieg, samt notepartituret til A-mollkonserten. Halvparten av

Figur 5: Portrett av Grieg, fotografert av Bieber, sannsynligvis i Berlin i 1907. Griegarkivets billedsamling i Bergen.

billedets flate er fylt av Griegs portrett, mens den andre halvdelene inneholder notepartituret. Vi ser for øvrig ingen andre arkitektoniske elementer, bakgrunnen er flat og todimensjonal, og viser for eksempel ikke hvor vegger støtter sammen mot andre vegger eller tak. Helheten formidler likevel en forestilling til betrakteren. Vi kan ut fra graveringen alene ikke med sikkerhet si at Grieg sitter ved

et flygel. Plasseringen av notepartituret, dets høyde og skrå plassering i bildet, muligens en antydning til notestativet på flygelet ovenfor notetaket og gjen-skinn fra en blankpolert flate i

¹ Oslo Filatelistklubb, «Frimerker 1885 – 2009» i Norgeskatalogen 2010, redigert av Peer-Christian Anensen, Kjell Åge Johansen og Erik Olafsen, 62. utg. (Oslo: Oslo Filatelistklubb, 2009), 180.

² Ann Christensen, «Pirk, penger og porto», Aftenposten 28. januar 2007 (Oslo: 2007)

³ Jan Ingard Thorsen, Miniaturkunst i 30 år, (Oslo: Posten Norge, 2003), 8.

⁴ Bergen Public Library, «Edvard Grieg portraits», (Bergen: 2004).

⁵ Sverre Morken, Telefonintervju 26.5.2011.

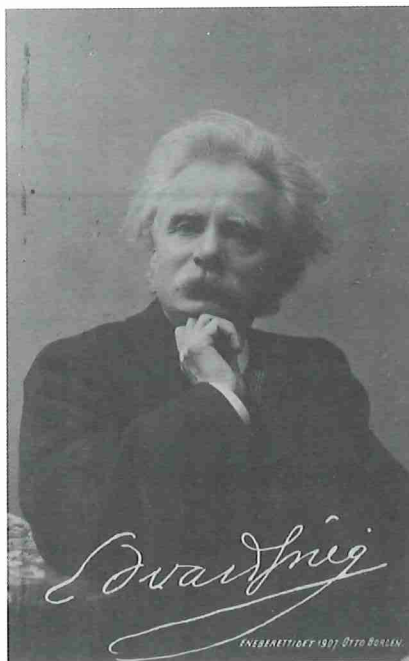
Figur 7: Norgeskatalogen, frimerke nr. 1174, «Edvard Grieg 150 år».

underkant av notene, indikerer dette. Samtidig har vi funnet et fotografi som vi tror er inspirasjonen til gravingen, og på fotografiet ser vi helt klart ser at Grieg sitter foran et flygel.

Morken gjengir Griegs portrett i halvprofil, med nøyaktig samme vinkling som i fotografiet til Bieber. Den portretterte forholder seg passiv og ser ut i rommet med et blikk jeg vil kalle vemodig, og blikkreningen er rett frem. Ut fra kroppsholdningen til Grieg ser det ut som han sitter. Han er pent antrukket, jeg vil nærmest si festkledd, med en flott knyttet sløyfe i halsen. Ansikstrekken er ikke idealiserte, og avviker ikke fra de trekkene vi kjenner fra samtidige fotografiske gjengivelser av Grieg. Derfor synes jeg kunstneren har lyktes svært bra med å gi portrettet både en individuell karakter og et uttrykk vi er fortrolige med fra fotografiske skildringer. Blikket til Grieg avspeiler en melankoli som Morken har klart å personifisere på frimerket.

Når en kunstner skal grave et ansiktsportrett vil lys og skyggesettingen være det kanskje viktigste virkemiddel han kan benytte. Et hode, sett i forhold til sine omgivelser, vil bestemmes av

lysbruken. Formen skapes ved at kunstneren avskjærer lyset i bestemte områder av figuren mot en flate som er løsrevet fra helheten. Vi kan derfor avlese formen som betydningsfulle fragmenter satt opp mot en ikke informasjonsbærende bakgrunn. Griegs hode er sterkt belyst fra høyre side, noe

Figur 6: Portrett av Grieg, fotografert av Otto Borgen, sannsynligvis i 1907. Griegarkivets billedsamling i Bergen.

som gir gode kontraster ved at den venstre halvdel av ansiktet blir liggende i skyggen. Samtidig er ikke lyssettingen så sterk at ikke bildet gir en anelse av myke opplevelser, noe som understrekes i måten tekstilene i Griegs dressjakke faller på⁶.

Et «close-up» fotografi av gravingen viser hvordan kunstneren bruker linjer og crosshatching for å få frem toner og skygger. Antall linjer, tykkelsen på linjen og avstanden mellom linjene skaper lys og skygge, og skaper en illusjon av volum i bildet. Ved

å øke tykkelsen på linjen, tettheten av linjene og mengden av linjer vil man få en opplevelse av mørkere partier. Dersom man bruker kryssende linjer kalles det crosshatching⁷. Morken bruker alle disse teknikkene for å skape sitt bilde. Linjene er for eksempel tykke og markerte i tekstilene, samtidig som tekstilene fortsatt forblir tekstiler, og ikke rustninger.

Håret er derimot så spinkelt gravert at man tror man fornemmer hvert eneste hårstrå. Den buede crosshatchingen i ansiktet bidrar, ved å skape lys og skyggeeffekter, til å gi ansiktet dets myke konturer og avrundede form.

I 1993 fikk Sverre Morken det kunstneriske ansvaret for å utforme to frimerker, også denne gangen tilknyttet Edvard Grieg. Anledningen var komponistens fødsel, og markeringen av hans 150-årsjubileum. Morken har gitt uttrykk for at han sto foran en av sine største utfordringer så langt i karrieren. Han forberedte seg grundig for å kunne danne seg et best mulig inntrykk av komponisten, bl.a. ved å studere musikkforskeren Finn Benestads bokverk om Grieg i 20 bind: *Mennesket og kunstneren*. Bøkene skildrer komponistens liv på en gripende

måte, og gir et rikt bilde av en betydelig komponist.

Det var en selvfølge at ett av merkene skulle ha Griegs portrett som motiv, og å arbeide med portretter er en intens jakt på karakter og uttrykk. Jeg brukte et bilde fra komponistens siste leveår som grunnlag. På dette bildet uttrykker blikket til Grieg sårhet. Det måtte jeg forsøke å videreformidle på frimerket. Jeg husker jeg arbeidet mye med blikket før jeg var fornøyd, minnes Morken⁸.

Griegarkivets billedsamling i Bergen inneholder et foto fra 1907 som sannsynligvis er benyttet av Morken som grunnlag for hans grafiske oppdrag. Fotografens navn er Otto Borgen, og fotografiet viser et halvportrett av komponisten, sittende i en stol, med hodet støttet opp av en hånd under haken – en klassisk positur for en tenkende og reflekterende person.

Frimerket er utgitt 23. april 1993 under tittelen «Edvard Grieg 150 år». Opplaget er 6.013.332 eksemplarer. Fargene er svart-blågrå, burgunder og blåliggrønn, og frimerkene er trykket i kombinasjonstrykk ståltrykk/offset i Norges Banks Seddeltrykkeri på papir fra Harrison. Bildemotiv og teksten «Norge» er gravert og trykket i ståltrykk, signaturen «Edvard Grieg» og teksten i sidefeltet er trykket i offset. Frimerket er nr. 1174 i *Norgeskatalogen*. Valøren er kr 3,50, som var den gjeldene brevportosats for A-post i 1993⁹.

Når vi betrakter frimerket trekkes blikket i første omgang mot Griegs øyne, nøyaktig slik som kunstneren antakelig ønsket det, i og med

at han selv uttrykker at det var blikket han arbeidet mest med å videreformidle. Til forskjell fra fotografiet har Morken fjernet Griegs hånd fra haken, og dermed ytterligere bidratt til å renske motivet for uønskede bestanddeler, samtidig som assosiasjoner til «tenkeren» er fjernet. Fotografiet er brukt som modell, men er tilpasset kunstnerens virkelighetsoppfatning og kunnskap om modellen for å formidle en sannhet og det virkelighetsnivå som han ønsker å formidle. Det er Griegs personlighet, individualitet og psyke som blir skildret¹⁰.

Bakgrunnen er helt nøytral, rommet er tomt, og ansiktet fremstår i en klarere kontrast mot bakgrunnen enn på det forrige frimerket. De mørke kantene langs konturene gir en begynnende form som trekker figuren fram fra bakgrunnen. Lyset kommer inn fra venstre, noe som gjør at bakgrunnen er langt lysere i den venstre delen av fremstillingen enn i den høyre. Overgangen fra lys til mørk bakgrunn skjer gradvis, og fremkommer ved at tettheten i de graverne strekene øker fra venstre mot høyre. Lyskilden ligger utenfor bildet, og belyser ansiktet med et relativt diffust og jevn sidebelysning. Hodet er en antydning vendt mot venstre, og blikket forsterker venstrevridningen ved at det også er vendt mot venstre. Venstre del av ansiktet bader i lys, mens høyre del, som ligger i skyggen, glir mer i ett med bakgrunnen. På det forrige frimerket var lyssettingen motsatt. Vi vet av erfaring at høyre og venstre side oppleves ulikt. Venstre side kan bære en større vekt enn høyre side kan, og gir figuren i bildet mer dynamikk. Kunsten har alltid vært oppmerksom på dette fenomenet

ved å la sterke bevegelser gå inn fra venstre og mot høyre i bildet. Grieg i positur foran notepartituret, med et ansikt som er høyrebelyst, fremstår som en sliten og trett Grieg, mens Grieg lyssatt fra venstre virker langt mer dynamisk og intens, han har en virksom glans i øynene og utstråler vitalitet¹¹. Ansiktsmodelleringen er myk, langt mykere enn på hans første frimerke, overgangene fra lysere til mørkere partier skjer helt sømløst, og skaper en sjeldent vellykket følelse av form og dybde. Dersom vi sammenligner pannepartiet i de to frimerkene, ser vi tydelig hvor mye mykere Morken har valgt å gjøre formene i utgivelsen fra 1993. Dette frimerket vakte forøvrig internasjonal oppmerksomhet, og ble i 1994 kåret til verdens vakreste utgivelse med musikkmotiv¹².

Avanserte trykk har lenge blitt assosiert med trykking av både pengesedler og frimerker. Verdens første frimerke, det britiske «Penny Black» fra 1840 ble trykket intaglio fra stål, det vil si en teknikk der trykksverten presses på papiret fra de påførte innrissene eller syreetsingene, etter å ha blitt fjernet fra overflaten. Hovedårsaken til at dette var overveiende praktisk; intaglio, som er basert på et detaljrikt grafisk arbeid, var og er vanskelig å etterligne eller kopiere. Håpet var å komme eventuelle svindlere i forkjøpet. Dagens pengesedler har blitt tilført mange nye sikkerhets-elementer og kombinasjoner av flere ulike trykkemetoder, som holografiske striper, perlemors-effekt og «motion» med dybde-effekt og bevegelige motiver. Likevel trykkes både amerikanske, britiske og norske pengesedler fortsatt intaglio, basert på graveringer, hvor vi kan føle forhøyningene i pengeseddelen med fingertuppene og ane relieffvirkningen når vi studerer sedlene i et forstørrelsesglass¹³.

Nytte-graveringskunsten i

⁶ Lise Godtfredsen, *Bildets Formspråk*, 7. oppl. (Oslo: Universitetsforlaget, 2004), 130.

⁷ Bamber Gascoigne, *How to Identify Prints*, (London: Thames and Hudson, 1986), 9a.

⁸ Jan Ingard Thorsen, *Miniatyrkunst* i 30 år, 9.

⁹ Oslo Filatelistklubb, «Frimerker 1885 – 2009» i *Norgeskatalogen* 2010, 212.

¹⁰ Lise Godtfredsen, *Bildets Formspråk*, 181.

¹¹ Lise Godtfredsen, *Bildets Formspråk*, 26.

¹² Jan Ingard Thorsen, *Miniatyrkunst* i 30 år, 9.

¹³ Bamber Gascoigne, *How to Identify Prints*, 77b.

Figur 8: Norgeskatalogen, frimerke nr. 116 «Riksforsamlingen på Eidsvoll».

Norge er også relativt gammel, både på kart, sjekker og aksjebrev, men det første norske graverte frimerket ble først utgitt i 1914. Jubileumsfrimerket «Riksforsamlingen på Eidsvoll», etter Oscar Wergelands maleri fra 1885, ble ikke gravert av en nordmann. Vi måtte lete i utlandet for å finne en grafiker som kunne påta seg oppdraget, og valget falt på Professor Ferdinand Schirnböck fra Wien. Han fikk riktignok god hjelp av den norske gravøren Fredrik Holm, som har laget rammen. Så sent som i 1962 begynte nordmenn å gravere frimerker selv¹⁴.

Morken er, i et intervju med Aftenposten i 2007, dypt bekymret for graveringskunstens fremtid, av flere grunner. Mens postverk over hele verden har latt seg friste til å øke antallet årlige frimerkeutgivelser for å tjene penger på frimerkesamlere, har de samtidig latt seg friste til å lempe på kvalitetskravene ved at de tar i bruk billigere fremstillings- og trykkmetoder, som offset. Her overføres frimerkebildet til trykkplaten på en reprotknisk måte, uten bruk av menneskelige hender. På denne måten slipper man både kostnadene til gravører, som normalt er 3 til 5 ganger høyere

enn kunstnerhonoraret ved valg av andre fremstillingsmetoder. Selve dypptrykkprosessen er møysommelig og svært dyr. I Norge sendes originalgravingen til Raufoss Fabrikker. Her blir stålgravvren, som står ned i stålet, herdet. Deretter blir den herdete originalen rullet over en matrise under et trykk på mange tonn, slik at det skapes et negativ, som så blir herdet. Dette negativet blir kjørt gjennom en ny maskin (en moleteringsmaskin), som overfører antall ønskede eksemplarer til en ferdig blank trykksylinder. Når det gjelder frimerker inneholder sylindren 3 ark à 50 merker. I det papirarkene går gjennom sylindren, blir fargen(e) overført til trykkpapiet med et press på flere tonn, og etterlater seg et relieff på papiet¹⁵. Et offsettrykket frimerke er derimot helt slett og uten noen som helst relieffvirkning, men koster bare 1/6 av hva et ståltrykk koster.

Norske pengesedler og frimerker trykkes nå i utlandet, vi sender færre brev - og det er bare to mennesker igjen her i landet som jobber på denne måten: Sverre Morken og Arild Yttri. «Det er viktig at gamle håndverk holdes levende», hevder Morken. Samtidig gir han sin fulle anerkjennelse til Posten Norge; «det er en kulturinstitusjon som er seg sitt ansvar bevisst». Norge verner fortsatt om graveringskunsten på frimerker. Selv om ikke alle frimerker som utgis er handgravert og utført i ståltrykk, så har Posten Norge ikke glemt bort denne edle kunstarten i miniatyr. Produksjonsmå-

ten er som sagt omstendelig og dyr, og det er kun de mest fornemme frimerker som lages for hånd. Årlig utgir posten totalt mellom 30 og 35 frimerker. De senere år utgjør graveringer ca. femten prosent av alle frimerker som gis ut¹⁶.

Har du noen ganger reflektert rundt spørsmålet om frimerker er kunst? Ta et besøk i Avistegnerhuset i Drøbak og bli overbevist av utstillingen til frimerkekunstnerne Sverre Morken og Enzo Finger. Artikkelforfatter Ole Endresen lot seg i alle fall overbevise da han skrev følgende i Østlandets Blad: «Små frimerker er stor kunst». Det lille formatet stiller helt spesielle krav til kunstneren og det ligger måneder med arbeid bak de få kvadratcentimeterne. «Jeg skal bare ha et frimerke», sier vi på postkontoret. Men nå vet vi at et frimerke er ikke «bare»¹⁷.

Litteraturliste

- Bergen Public Library. «Edvard Grieg portraits». Bergen: 2004. Tilgjengelig på: [http://www.flickr.com/photos/bergen_public_library/3469865027/] [Oppsøkt: 20.5.2011].
- Christiansen, Ann. «Pirk, penger og porto». *Aftenposten*, 28. januar 2007. Oslo: 2007. Tilgjengelig på [http://www.aftenposten.no/kul_und/article1619155.ece] [Oppsøkt: 23.5.2011].
- Endresen, Ole. «Små frimerker er stor kunst». *Østlandets Blad*, 1. oktober 2010. Ski: 2010. Tilgjengelig på [http://www.oblad.no/badebyen/sma-frimerker-er-stor-kunst-1.5680230] [Oppsøkt 24. 5. 2011].
- Gascoigne, Bamber. *How to Identify Prints*. London: Thames and Hudson, 1986.
- Gotfredsen, Lise. *Bildets Formspråk*, 7. oppl. Oslo: Universitetsforlaget, 2004.
- Lang, Gladys Engel og Kurt Lang. *Etched in Memory: the building and survival of artistic reputation*. Illinois: First Illinois Paperback, 2001.
- Morken, Sverre. Telefonintervju med grafiker og gravør Sverre Morken, 26.5.2011.
- Oslo Filatelistklubb. «Frimerker 1967 – 1994». *Norgeskatalogen 2010*, redigert av Peer-Christian Anensen, Kjell Åge Johansen og Erik Olafsen. 62. utg. Oslo: Oslo Filatelistklubb, 2009: 136-216.
- Saff, Donald og Deli Sacilotto. *History and Process. Printmaking*. London: Wadsworth Thomson Learning, 1978.
- Thorsen, Jan Ingard. *Miniatyrkunst i 30 år*: Oslo: Posten Norge, 2003.

¹⁴ Oslo Filatelistklubb, «Frimerker 1885 – 2009» i Norgeskatalogen 2010, 75.

¹⁵ Sverre Morken, Telefonintervju 26.5.2011.

¹⁶ Ann Christiansen, «Pirk, penger og porto».

¹⁷ Ole Endresen, «Små frimerker er stor kunst», *Østlandets Blad* 1. oktober 2010 (Ski: 2010)

Ett brev til en nordmann på Jamaica 1874

På Skanfil sin auk-
sjon sommeren 2011
kjøpte jeg en lot med
ulike brev (ca. 12
stk. for 500 kroner) –
alle sendt til Captein
Bugge på skipet
Caroline. Noen brev
fra Norge (1869-71)
og Sverige (1870) –
ett fra Eng-
land(1873) og ett fra
Jamaica (1874).

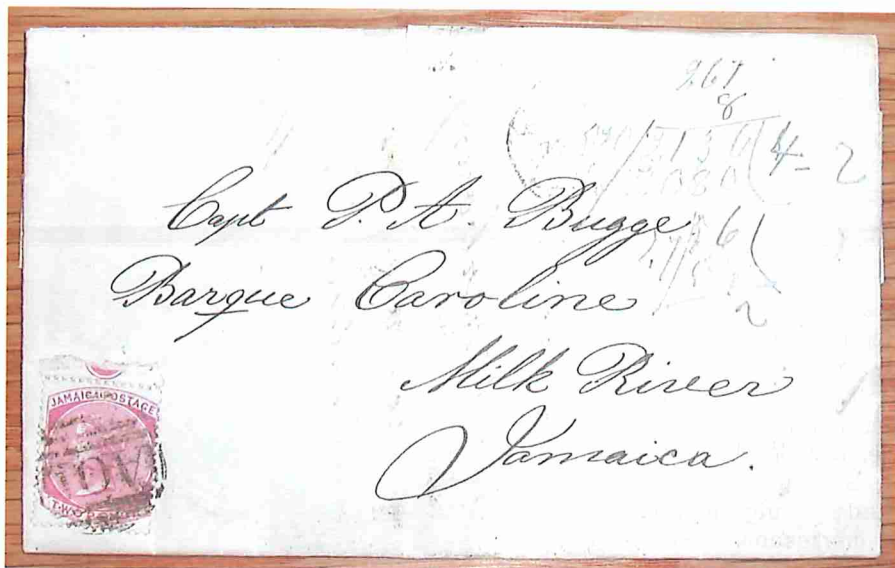
En del av bre-
vene var fjernet fri-
merker på men an-
dre var intakte med
innhold – ett av bre-
vene jeg syntes var
interessant var da-
tert Kingston den 13de desember
1874 – frankert med ett to pence
frimerker – stemplet AOL og side-
stemple Kingston 16 ? des 74
pluss mottagelsesstempel Milk
River 18 des 74- og hadde ett inn-
hold man på en måte kan kjenne
seg igjen i og hvor man kan forstå
og reflektere over hvorledes situa-
sjonen for en nordmann på
Jamaica kan ha vært.

Adressen er : Capt P. A. Bugge –
Barque Caroline – Milk River –
Jamaica.

Kingston den 13de December
1874

Kjære Svoger

Dit sidste kjære Brev modtog jeg
igaar og takker dig saa mange
Gange derfor. Jeg har gjort en
Begyndelse med Losningen men
det vil udentvil komme til at gaa
sagte, du veed selv hvorledes det
gaar her, med alle De sorte
Mennesker. Jeg har De sidste
Dage ikke været frisk, warmen
tager mig saa meget, og bliver
jeg saa mat at jeg ikke kan mere
end gaa.

Hils Capt Christiansen
Concordias fra mig og Capt
Thulin Oscar den første. Det vil
blive Liv i Kingston nu for nogle
Dage, da Horseracen begynder
Tirsdag og da er Folk reent gale
her; Det er ikke et Ord at høre
andet nu en Racen.

Jeg veed ikke om du kjender
Capt Andersen Skib Clugen fra
Stockholm han ligger i Yllash
Bay og Laster; Mandskapet hans
har nægtet at gaa med Fartøiet,
og været her nede hos Consulen
og gjort forklaring derover.
Denne ubehagelige Forretning at
besigtige Fartøiet har Consulen
her overdraget til mig, og skal jeg
blot have en skaare Tømmer-
mester med mig derover,
hvorledes det gaar for jeg gjøre
min Pligt, saa jeg kan forsvare
det, jeg bad Consulen om at
sende meg en Skibsfører med
mig, men han var bange for
udgiftene.

Det har været hyggelig her i
nogle Dage, Capt Svendsen med
Monson og jeg har haft
Dameselskab om bord, og
Dansede lige til Morgenens,
dessværre havde vi mindre

Damer end Herrer; men mange af
herrene faldt strax overende og
blev liggende i en Krog.

Fra Christian hilses der
mange Gange det er en flink Gut,
men har ogsaa faaet meget
Skrude kan du tro. Normand capt
Bjørnesen laster i Port Morant.

Ventede Brev fra Dig, men
seer allerhelst Dig selv komme,
hjertelige Hilsninger fra din
hengivne svoger Morten Bugge.

Jeg skal gaa til Pensacola at
laste for Frankrig, Havre,
Cherbourg eller St Nazaire, mer
veed jeg ikke. Lev vel det ønskes
stedse af din svoger Morten.

Endine har jeg ingen Breve
faaet hjemmefra du er den eneste.

Teksten taler meget for seg selv
og man hadde sikkert nok sine
utfordringer å stride med den gang
også – kanskje mer enn i dag.

Leif-Johan Igeltorp

Nasjonal utstilling i Göteborg

Den første helgen i september arrangerte Sveriges Filatelistforbund i samarbeid med 3 klubber i Göteborg nasjonal frimerke- og postkortutstilling. Utstillingsslokalet var sentralt i Göteborg, med gangavstand til den kjente Avenyn.

Utstillingen dekket i underkant av 400 rammer, fordelt på de fleste klasser. I Mesterklassen ble det vist flere kjente eksponater og dyrgriper som de sier i Sverige. Det kan nevnes «Bibelbrevet», det desidert mest kjente av et fåtall kjente skillingsbrev fra Island.

Sveriges Filatelistforbund, med utgangspunkt i Frimærkssamlare-Föreningen i Stockholm, markerte sitt 125 års jubileum. Denne klubben – stiftet 18. sept 1886 – var den første i sitt slag i Norden. Deretter fulgte Oslo (den gang Christiania) i desember 1886 og København i 1887.

Til utstillingen forelå en fin utstillingskatalog, med mange interessante artikler. Blant annet var inntatt en oversikt som viste alle frimerkeutstillinger i Sverige, hvorav den første var i 1890. Et

imponerende stykke arbeid å sammenstille denne oversikt.

Det var daglige omvisninger i samlingene og foredrag om ulike måter å samle på. Det var godt besøk både blant samlingene og hos handlere. Bildet illustrerer det.

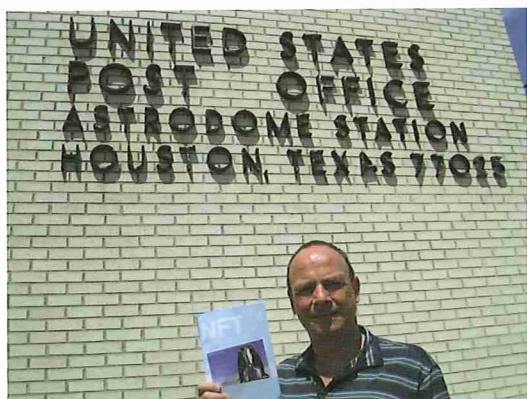
Fredag var det lansering av boken om Strandellmedaljörerna, i anledning 50 år siden medaljen ble innstiftet. Et titalls tidligere

mottakere var tilstede og ble be-
hørig feiret.

Mange nordmenn hadde funnet veien til Göteborg denne helgen og etter det jeg overhørte var de godt fornøyd både med utstillingen og fangst hos handlere. Noen hadde også tatt med ektefeller og de var også fornøyd med shoppere på byen.

Tore

Nft på tur ... til Houston & Borneo

Hei Nft

Her er en hilsen fra Houston, Texas

Erik Olafsen

Miri, Malaysia

Her er et tilskudd til Nft's spalte representert ved Hannah og Jonas utenfor postkontoret i Lutrong, Miri, som ligger på Borneo.

Kolbjørn Schjølberg

Norsk Filatelistisk Tidsskrift nr. 6 / 2011

NFU

NORGES FRIMERKE
UNGDOM

Juniorsidene

www.frimerkeungdom.no

Høsten er frimerketid Nå starter frimerkesesongen!

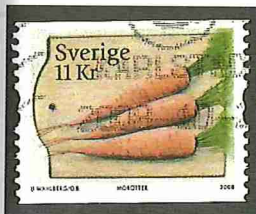
Av: Ida Rasmussen

Nå har høsten kommet så da er det fint å ta frem frimerkene igjen og kose seg inne. Du kan bytte frimerker med vennene dine eller naboer. Denne sommeren regnet det mye over hele landet. Det har vært mye innvær og frimerkevær. Jeg kunne holde på med frimerker med god samvit-tighet. Jeg ryddet i frimerker fra

måter. Det plukkes bær, sopp og grønnsaker. Det går ann å lage

Australia. Jeg drømte meg langt vekk. De har mye pene frimerker med natur og dyr. Høsten er en aktiv tid på mange

en liten historie med "HØST" illustrert med frimerker. Jeg har funnet frem noen eksempler her.

Diverse info

NFU

Ida Rasmussen

Hvitveiskroken 40

3520 Jevnaker

Mobil: 990 43 630

Privat: 61 31 28 96

e-post: beamras@online.no

Besøk NFU sine nettsider
www.frimerkeungdom.no

Om å samle helpost

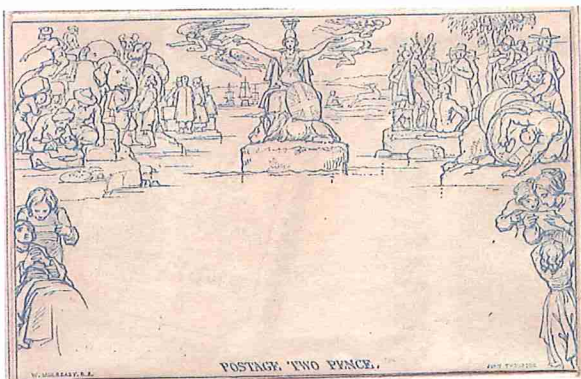
Helpost eller helsaker som noen foretrekker å kalle det, er en egen gren innen filatelen og utgjør en egen klasse på utstillinger.

Felles for all helpost er at 'frimerket' er trykt direkte på konvolutten, kortet og lignende. Det er også en viktig del av definisjonen at portoen er forhåndsbetalt, og at det helpost derfor kan brukes på samme måte som et frimerke og postlegges i en hvilken som helst postkasse og når som helst innenfor gyldighetsperioden. Dette skiller helpost fra postsendinger med frankeringspåtrykk, der porto betales ved innlevering.

Noen mener at verdens første helpost ble utgitt i Sardinia i 1819. Her ble brevark påtrykt et merke med et ryttermotiv. Disse brevarkene var ment for post som ikke ble sendt gjennom den offisielle posten, og var altså mer en avgift til staten for privat brevbeholdning enn porto. De er likevel katalogisert i for

New South Wales 1838 konvolutt med innpreget frimerke

Storbritannia 1840 Mulready ferdigfrankert konvolutt, 2d.

Den første helposten kom ut samtidig med (og egentlig til og med før) de første frimerkene. Samtidig som Storbritannia ga ut sine Penny Black og Penny Blue frimerker, kom det også ut konvolutt og brevark med påtrykt porto, de såkalte Mulready (oppkalt etter tegneren) konvoluttene og brevarkene.

På grunn av publikums negative reaksjon på de overillustrerte Mulready helsakene, ble de ganske raskt erstattet av konvolutt med påtrykt (eller i dette tilfellet, preget) frimerke.

eksempel Michel's helpost-katalog. Disse utgavene var i bruk fram til 1836.

Verdens første egentlige helpost kom ut i New South Wales i 1838. Her ble brevark med koloniens segl preget inn ble solgt for én penny og var forutbetalt for befordring innenfor Sydney-området.

Sardinia 1819-20 brevark med påtrykt stempelmerke for privat befordring (Michel F1-F6) – de med påstemplet blått merke er fra 1819, de med innpreget merke fra 1820

Ganske tidlig begynte postverkene også å gi ut postkort med påtrykt frimerke. De første helpost-brevkortene kom ut i Østerrike i 1869.

Selv om selve konvolutten/kortet i mange tilfeller har vært 'gratis', dvs. salgsprisen på helposten har vært lik verdien av det påtrykte frimerket, har det i mange land vært

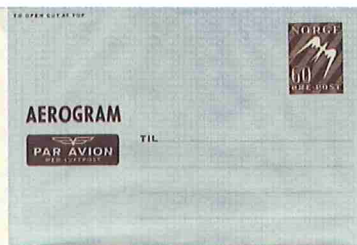
Østerrike 1869 verdens første postkort (Michel P1)

USA 1876 jubileums-helpostkonvolutt for hundreårsjubileet for uavhengighetserklæringen (Scott U219)

Konvolutt 1872, 3sk. (KO 2)

Aerogram 1948 60ø. (AE 1)

vanlig at helposten hadde et papirpåslag.

USA var det landet som først utga jubileumshelpost, i 1876 for 100-feiringen for uavhengighets-erklæringen.

FIP deler helpost inn i følgende hovedkategorier:

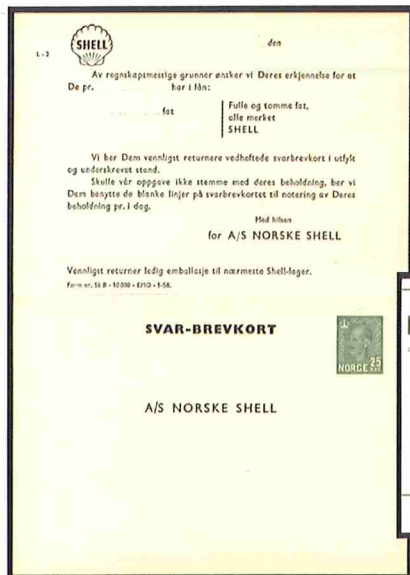
- Brevark, som inkluderer aerogrammer
- Konvolutter, inkludert de spesielle konvoluttene for rekommanderte forsendelser som spesielt britiske områder har utgitt mange av
- Postkort
- Brevkort
- Omslag (avisbånd)
- Formularer av ulik type, inkludert postanvisninger, giroblanketter, telefonbilletter

Kortbrev 1937 20øre. (KB 14)

1872, konvolutter og postkort (kalt Brev-Kort) med påtrykte posthornmerker i skillingvalører. Norges første kortbrev utkom i 1898, mens det var i 1948 at vi fikk vår første aerogramutgave. De første aerogrammene kom i salg under 2. verdenskrig i det britiske samveldet.

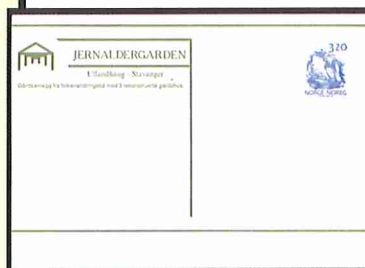
I tillegg til de 'offisielle' helpost-utgavene, dvs. utgaver som var til salgs på postkontorene, kunne en både her til lands og i de fleste andre land, bestille frimerke-påtrykk på egne konvolutter etc. Dette kalles privat helpost, selv om frimerkene er like offisielle som de helpostutgavene Posten selv utga og solgte.

Norge utga sin første helpost i

Privat helpost: postkort med betalt svar

Fra 1925 ble det laget tjenestebrevkort, og disse var til salgs på postkontorene til de institusjoner som kunne rekvirere tjenestemerker. Konvolutter med påtrykte tjenestemerker er derimot utført på bestilling fra den enkelte institusjon og regnes derfor som privat helpost. Etter at ordningen med

Privat helpost: bildepostkort (motiv på baksiden) Jernaldergarden, Stavanger

Tjenestebrevkort 1981 175ø (TBK 56)

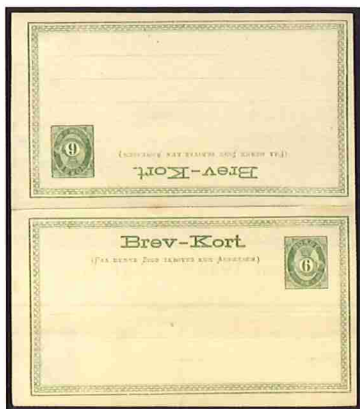

Privat helpost militærsak

egne tjenestemerker opphørte, var det en del institusjoner som hadde benyttet helpost med påtrykk av tjenestemerker som i en overgangsperiode fikk laget tilsvarende helpost, men nå med påtrykk av ordinære frimerker.

Nesten alle norske konvolutter med påtrykt frimerke etter 1890 er laget på bestilling, men i 1998 kom det helpostkonvolutter med julekort og i 2001 lanserte Posten en serie med konvolutter med påtrykt frimerke, forløperne for dagens Smartpostkonvolutter, i salg siden 2006.

En helposttype som i dag bare finnes i USA er postkort med betalt svar. Det fantes også internasjonale postkort med betalt svar, i noen land fra 1878, i alle UPUs medlemsland fra 1885. Denne tjenesten opphørte helt i 1971.

Dobbelt postkort 1879 6ø og 6ø (BK 10)

De siste norske for internasjonal bruk utkom i 1964, og for innlandsbruk i 1982, det første ble faktisk utgitt i 1879.

Her ble svarkortet med påtrykt frimerke fra avsenderlandet faktisk stemplet i mottakerlandet, og det var mulig å tilleggsfrankere for eksempel ilbrev, rekommandering eller luftpost med mottakerlandets frimerker. Slike blandingsfrankeringer på svarkort var et populært samleområde en gang.

Frankrike 2011 Prêt-a-Poster helpostkonvolutt

Jeg har siden 1986-årgangen publisert oversikter over forrige års nye helpostutgivelser fra hele verden i Gibbons Stamp Monthly. Her kan man se at helpost var veldig populært i kommuniststatene fram til kommunismens fall, men fortsatt utgir mange av tidligere kommuniststatene, som bl.a. Bul-

garia og Romania, samt mange av de tidligere Sovjetrepublikkene som Russland, Hviterussland, Moldova og Ukraina ganske mye ny helpost hvert år, spesielt jubileums-konvolutter.

Fra 1990-tallet av ble helpostkonvolutter veldig populære i Frankrike, der de nå kalles Prêt-a-Poster ('nær til å poste', dvs. ferdig til å poste). Alle tidligere franske frimerkeutgaver kunne benyttes som påtrykk, og en rekke departementer, frimerkeklubber osv. fikk framstilt fargerike konvolutter med motiver fra eget område. Fra 2009 av, har mange valgt å ha et personlig frimerke med eget motiv som frimerkepåtrykk på slike konvolutter. Lanseringen av personlige frimerker i Frankrike har imidlertid i stor grad avløst helpostkonvoluttene.

Også i Tyskland er det fortsatt stor interesse for helpost, og Posten der produserer en rekke

Tyskland 2010 Plusbrief for tegneserien Bibi Blocksberg

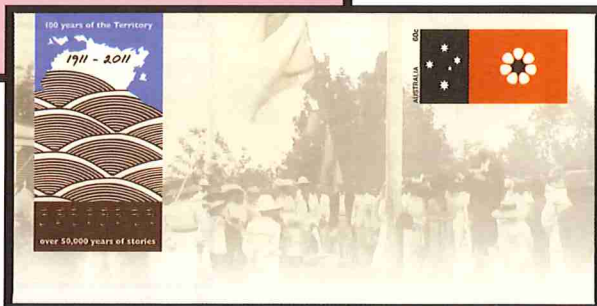
Ukraina 2010 helpostkonvolutt, 925-års feiring for byen Luts'k

såkalte PlusBriefe/PlusKarte som helpost nå kalles der. Pakker med helpost selges både på postkontorene og kan leveres i større mengder direkte til firma, organisasjoner osv.

Disse PlusBriefe kan sammenliknes med våre egen Smartpost, som ble lansert av Posten Norge i 2006. Også andre land har innført liknende helposttyper.

Australia er også ett av de landene der en del jubileer blir feiret med helpostkonvolutter i stedet for frimerkeutgivelser, selv om antall nye helpostutgivelser har gått sterkt tilbake også der.

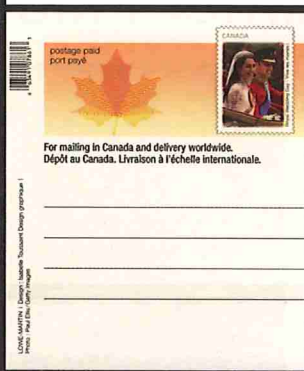
I noen land, også her i Norge, gis det fortsatt ut prospektkort med påtrykt frimerke. Dette er veldig utbredt i Kanada og på Kuba (!), men har en lang tradisjon tilbake til slutten av 1800-tallet. De aller fleste nye norske hel-

Australia 2011 helpostkonvolutt for hundreårsjubileet for Nordterritoret

Royal Wedding Day | Vive les mariés!

Canada 2011 helpostkort for det britiske prinsebryllupet

postutgavene er nettopp prospektkort med påtrykt frimerke.

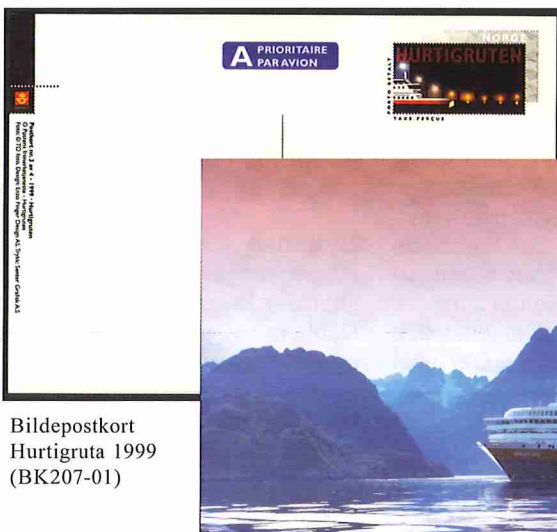
I Norge utga Postgiro mellom 1943 og 1993 giro-utbetalingskort og direkte-utbetalingskort med påtrykt frimerke, og mel-

lom 1946 og 1983 var det også inkassoanvisninger med påtrykt frimerke.

To spesielle helpostformer har vi også hatt i kortere tidsrom: postogram og lydbrev. Postogram var en videreføring av Televerkets gratulasjonstelegram og ble utgitt av Posten mellom 1982 og 1988. Sammen med festblanketten ble det solgt konvolutter med påtrykt porto. Tilsvarende postgram-helpost er ennå i salg i land som Belgia og Sverige. Postens lydbrev ble introdusert i 1984 og var i salg til 1988. Lydbrevet bestod av en foret konvolutt med en innlagt uinnspilt kassett. Flere andre land utga også helpostlydbrev i samme periode, deriblant Danmark, Finland, Færøylene, Nederland, Storbritannia og Sverige. Det britiske lydbrevet hadde imidlertid et pålimt frimerke, i de andre landene var det påtrykt. Inntil nylig utga det egyptiske postverket helpostlydbrevkonvolutter, som imidlertid ble solgt uten at en kassett fulgte med.

Norske helpostsamlerne har dannet en egen arbeidsgruppe innenfor NFF, Arbeidsgruppen for norsk helpost, som har status som tilsluttet klubb. Formann er dagens forbundsprezident, Tore Berg.

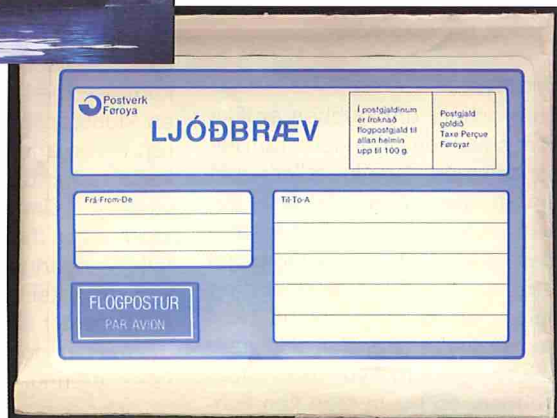
Geir Sør-Reime

Bildepostkort
Hurtigruta 1999
(BK207-01)

PostgiROUTbetalingskort med portopåtrykk 450ø, 1990, PROVE (Michel AS19)

Færøylene lydbrev

Nye medlemmer i klubberne

Flere klubber oplever medlemsfremgang, mens andre klubber har stilstand eller har medlemsfald. Det kan skyldes flere tilfælde, men det er sikkert, at nye medlemmer ikke kommer af sig selv. Det kræver en indsats at drive en klub. Ikke kun pleje nuværende medlemmer, men lige så vigtigt er det at være aktiv omkring medlemshvervning.

August måned er opstart for de fleste klubber, og det er nu en ny sæson begynder. De fleste klubber har gjort sig tanker for den kommende sæson. Hvordan hverver vi nye medlemmer og fastholder de nuværende. Der er nemlig ingen garanti for, at nuværende medlemmer bliver i klubben, hvis der ikke er attraktive aktiviteter.

Aviserne

Kontakt lokalaviser og få dem til at skrive noget om jeres klub. I kan også tilbyde, at I selv skriver en artikel om klubben. Få et samarbejde i gang og fortæl journalisterne, at I har en aktiv klub, og I gerne vil være en del af lokalområdets synlige aktiviteter. Pressemeddelelser kan accepteres, men det er bedre med personlig kontakt. Fortæl dem når jeres klub har sæsonopstart og åben hus, og når I har særlige aktiviteter i nærområdet. Opsøg også et radiointerview.

Brochure

En brochure om klubben er ikke bare sæsonens mødeprogram foldet sammen. Den fortæller noget om klubben, men slet ikke det hele. Brochuren skal ikke være mere end et par sider med noget tekst om klubbens aktiviteter og oplyse om klubbens tilbud samt nogle billeder. Der skal altid være oplysninger om hvor man finder klubben, og hvem man kan kontakte. Henvi også til klubbens

hjemmeside. Inspiration til hvordan I laver jeres egen brochure findes på forbundets hjemmeside danfil.dk

Hjemmeside

Internettet er det sted, hvor folk oftest leder efter oplysninger. Har klubben haft kontakt til måske nye medlemmer, er det klubbens brochure og internettet, som de vil se på og finde vejen til klubben. Derfor er det vigtigt, at jeres klub har en hjemmeside. Der skal være information om mødested og aktiviteter i klubben.

Miniudstilling

Et par udstillingsrammer med almindelige frimærker, en konkurrence med 3 lette spørgsmål, en klubbroschure og et par klubrepræsentanter samt en kande kaffe så har du en komplet hvervestand. Området skal være et sted, hvor der kommer mange folk. Indgangen til et supermarked, biblioteket, rådhuspladsen, butikscenter eller et handelstov i byen. Rammer kan lånes gennem jeres forbund.

Vær opmærksom på aktiviteter i jeres område f.eks. torvedag

eller marked og meld jer på baren, hvis I kan se, at der er mulighed for at vise klubben frem.

I kan også tilbyde voksen-grupper, kursuscentre, foreninger og uddannelsescentre gratis miniforedrag om at samle på frimærker.

Byttedag

På byttedage og klubudstillinger skal der laves propaganda for klubberne. Opsæt nogle rammer og vis nogle samlinger frem. Det er altid rart at have noget at se på. Hav klubbroschuren fremme og sørg for, at klubbestyrelsen er synlige enten i form af T-shirts trykt med navn og logo eller i det mindste et navneskilt. Giv jer tid til at tale med nye folk og byd dem en kop kaffe.

Byttedage kan kombineres med propaganda, frimærkevurdering, miniudstilling, klubauktion og et foredrag. Kontakt aviserne op til byttedagen og fortæl dem om jeres aktiviteter. Få dem til at blive interesseret.

Ting og sager

Når folk møder klubben første gang, er det vigtigt, at de får noget med, som fortæller om klubben og om hvordan de igen finder klubben. Materialer kan være visitkort, mødeprogram, kuglepen med logo, en konkurrencekupon, brochure eller et postkort med foto og logo. Og det skal altid være i farver.

Klubben kan designe egen plakat og hænge op på biblioteket, arbejdspladser, ældrecenter, supermarkeder, jobcenter og uddannelsescenter.

Og give præmie til medlemmer for at skaffe et nyt medlem.

Modtagelse

Når der kommer nye folk i klubben, skal de føle sig velkomne fra første dag, og informeres om hvad klubben tilbyder. Det er godt med en fast person til denne velkomst. Spørg ud om hvad de samler på og sørg for, at de får kontakt med nogle udadvendte og snakkesalige medlemmer. Og lad vær med at opkræve kontingent første dag.

Aktive klubber holder på nye medlemmer, og det gøres bl.a. ved at holde ugentlig mødeaften med et varieret mødeprogram. Spørg, efter en periode, om det nye medlem føler sig tilrette og om vedkommende er utilfreds med noget.

Mødeprogram

Nuværende medlemmer kræver opmærksomhed og alsidige aktiviteter. Ellers stopper de med at komme og til sidst melder de sig ud. Et sæsonprogram bør indeholde noget både for de nye og de erfarne samlere. Mini-auktioner, fremvisning af samlinger, besøg fra venskabsklubber, lotteri med frimærkepræmie, overskuelige foredrag og besøg af frimærkehandler. Temaaftener med fokus på et bestemt emne, hvor medlemmer med samme interesse kan samles i mindre grup-

per med f.eks. varianter eller Østeuropa.

Bøger til at supplere klubbens eget bibliotek kan også gratis lånes eller købes gennem forbundet. Fleksibel klubaktivitet, vejledning, bytning og udveksling af viden mellem medlemmerne skal der selvfølgelig også være plads til.

For at øge fremmødeprocenten kan I udsende nyhedsbreve fra klubben, så medlemmerne kan se, at klubben er aktiv, og man går klip af noget, hvis man bliver hjemme. Portoen kan I prøve at få sponsoreret.

En udflugt til udstilling, større byttedag, naboklub eller postcenter giver et godt sammenhold.

Fremtiden

Mangel på samlere er ikke rigtigt. Internetauktioner og avisannoncer på internettet er proppet med frimærkeannoncer. Og der er altid en køber, hvis prisen er rigtigt. Vi skal acceptere, at vores nye medlemmer finder vi i aldersgruppen fra 40 år. Forvent aldrig, at nye medlemmer strømmer til, for det gør frimærkesamlere ikke. De skal have tid til at overveje, men med alsidige og aktive

klubtilbud, så skal de nok komme. Men de skal kunne finde klubben og ofte opsøges. Tjek om din klub står nævnt i lokaltelefonbogen, ellers kan en registrering gøres for under 500 Kr. f.eks. i De Gule Sider.

Alle klubmedlemmer ønsker at se nye ansigter og se deres klub vedligeholdes. Så stil krav til din klubbestyrelse. Kampagner behøver ikke være dyre og propaganda kan gøres for få resurser. Det handler om kreativitet, vedholdenhed og udadvendte aktivi-

FRIMÆRKER

"Gratis udvalg"
- Lande, motiver m.m.

Gratis forbundsblad
- Leveret til døren

Gratis hjemlån af bøger
- Kataloger / Special bøger

Bytte og hygge
- Mini-auktion, udstilling m.m.

Fredericia
Frimærkeklub

Hver torsdag fra kl. 19.00 – 21.15
fra sidst i august til midt i april
Modelokale i Jyllandsgade 8 b.

Stein, mynt og papir

Nordenfjeldske Filatelistforening, Trøndelag amatørgeologiske forening og Trøndelag numismatiske forening inviterer til samlerdag lørdag 5. november 2011 (kl. 10.-16.00) på Leangen Travbane i Trondheim.

Program: Geologisk foredrag, myntauksjon, steinauksjon og frimerkeauksjon. Flere handlede – både for frimerker, postkort, stein & mynt kommer.

Sett av lørdag 5. november og ta turen til Trondheim. I år samarbeider Nordenfjeldske Filatelistforening, Trøndelag amatørgeologiske forening og Trøndelag numismatiske forening om en samlerdag på Leangen Travbane.

Brit Gullvåg

Planleggingen av årets samlerdag er i full gang.

Fra venstre: Rune Green (frimerkeklubben), Stig Westerhus (myntklubben), Olav Paulsen (myntklubben), Knut Glasø (frimerkeklubben), Rolf Oen (steinklubben), Arnhold Haagensli (steinklubben) og Siv Melhus Petersen (steinklubben).

RYFYLKE 2011

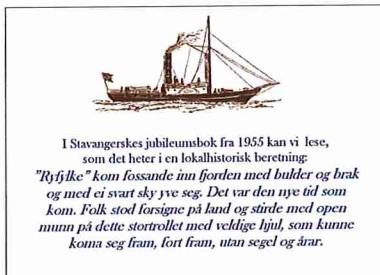
Velkommen til Ryfylke 2011. Alt er klart for tre hyggelige og inspirerende frimerkedager. Utstillingen presenterer eksponater på 91 rammer. Her er et bredt utvalg av forskjellige samlerområder. Utstillingene viser hva samlerglede er i praksis er for dem som vil utdype et tema innenfor posten og frimerkets mangfoldige historie, mulighetene er mange. Felles for alle er at de vil dele sine interesser med alle besøkende på utstillingen.

Utstillingen har fått sitt eget særstempel. Vi har også laget et eget PF for salg under utstillingen. Det blir i for av hefter med to personlige frimerker med NK 1 og som enkle merker på egen konvolutt.

*Erik Chr. Martens
Utstillingsleder*

Over: Motivet på personlig frimerke laget til utstillingen. Under: for- og bakside av lokalt frimerkehefte.

Den Blaa Hawaii

MEDELSBLAD FOR STAVANGER FILATELIST-KLUB, AUGUST 2011

VELKOMMEN TIL RYFYLKE 2011

30. september - 2. oktober 2011

i Stavanger Sjøfartsmuseum,
Nedre Strandgate 17 & 19, Stavanger.

Alt er klart til tre hyggelige og inspirerende frimerke-dager. Se og opplev, snakk med andre samlere. Handlerstands og auksjon.

Bokpresentasjon.
Premieutdeling for tegne-konkurransen for barn

Fredag 30. september 11:00 til 19:00

Åpning, bokpresentasjon

Lørdag 1. oktober 11:00 til 16:00

Auksjon

Søndag 2. oktober 11:00 til 16:00

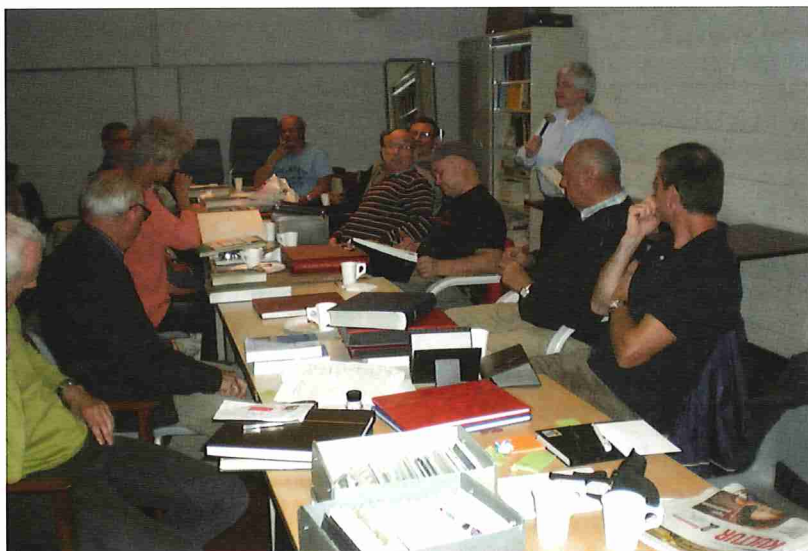
Vi ønsker alle frimerkesamlere velkommen

Byttemøte 15. sept. i Hønefoss Filatelistklubb

Torsdag 15. september hadde vi i Hønefoss Filatelistklubb invitert nærliggende klubber til vårt byttemøte. Det kom besøk fra frimerkeklubbene i Asker og Bærum, Drammen og Kongsberg. Tore Berg kom på sparket en tur til møtet vårt også. Vi la bevisst ikke opp til tippekonskurranse eller kåseri for å forstyrre byttevirksomheten. Det fine på våre møter er at bordet er fullt av album og bytteaktiviteter. Dette var så populært at Kongberg vil invitere neste gang.

Ida Rasmussen

BOKSALG I BERGEN

Under BERGEN HUNDRE i Bergen den 14. til 16. oktober vil Norsk Filatelistforbund ha «MAMMUTSALG» på en rekke boktitler. Vi har ryddet på lageret og vil tilby deler av den alternative serien samt enkelte andre titler som ikke er annonsert, til hyggelige priser. Bøkene vil bli tilbudt enkeltvis eller i bokpakker.

Ta med din mankoliste litteratur (evt. benytt anledningen til å skifte utslitte eksemplarer), plastpose og penger. Tilbudet gjelder der og da, «cash and carry». Vi har egen stand – og her kan det også hende du treffer medlemmer av styret.

Har du bestemte ønsker er vi mottakelig for en forespørsel. Benytt denne gang vår e-post nf@filatelist.no

Budstikka

Norsk Posthistorisk Selskap

Nr. 2/2011: [litt.anm.]: Posttrytaren 2011 (2s); Hilsen fra Svalbard (2s); En hilsen fra Asker (2s); Nummerstempler fra byer som fikk tildelt mer enn en type av sitt stempel (2s); Postbehandling og portotakster mellom Preussen og Sverige, (også med Norge) i henhold til Postkonvensjonen fra 1852 (4s); Det har ikke alltid vært lett å oppnå livslang ansettelse i Staten – ei heller for en postmester (2s); Skade på postpakke (2s); Litt mer om brev påtegnet ½ porto (3s).

Den Blaa Hawaii

(Stavanger Filatelist-klub)

Nr. Mai 2011: Hvorfor har vi «Den Blaa Hawaii» som klubbens kjennemerke?; Willy Pedersen er død; En hobby er viktig og underholdene (2s); Hva samler de på? (2s); Den Blaa Hawaii – klubbens orden, statutter (2s); Her vises noen eksponat blant annet fra Lars Helleland, sommerfugler og Karl Kalvik, Posten i Ryfylke (2s).

Nr. August 2011: Ekspress og Fjorddrott – de legendariske sjøbussane (3s); Missionary Zeal (Madagaskar misjonsmrk.) (3s).

Info

Oslo Filatelistklubb

Nr. 2/2011: Har du et frimerke stemplet [Christiania] 11. desember 1886 ?; Auksjoner OFK (2s); Nytt «korstog» fra OFK til Posten om stempling? (2s);

Infohefte – Egersund Filatelistklubb

Egersund Filatelistklubb

Informasjonsbladet kommer ut ved behov. Hovedtyngden av stoffet er klubbrelatert, men fil. artikler kan også finnes.

Nr. 3/2011: Auksjonsliste. **Nr. 4/2011:** Fra Poststed-databasen - del IV: Strømsdal i Helleland/Hel-

leland (7s); Ad sommerhilsen [dobbelstempling i posten]; Interrupted mail of Scandinavia (lokalt objekt i utstill.samling i verdensklasse) (2s); Posttjenestemenn (og kvinner) i Egersund i tiden 1825-1896 (4s); Moderne gjennomhullinger (2s).

Moldefilatelistene

Molde Filatelistklubb

Nr. 3/2011: Romsdalen som hjemstedssamling (5s); [Post] Kortsida (2s); Stempelets utvikling [miniaturstempel Molde] (5s); Nye Molde-merker [lokale PF].

Motivsamlere

Landsforeningen for norske motivsamlere

Nr. 1/2011: Siste ettertanke etter 50 år norsk fjernsyn, del 3 (5s), Medlemsmatrikkel (4s).

NFF-varianten

Nordenfjeldske Filatelistforening

Nr. 2/2011: Pablo Picasso (3s); Et objekt fra mine gjemmer: Tjenestebrev; fellesmøte i Namdalen; Flere trykninger av Throndhjems Sporvei 5 øre pakkefrimærke (4s); Glimt fra Ytre Namdals posthistorie: del 16 Aarfor - Årfor (2s); del 17: Haugfles - Hofles; I krig og kjærlighet; Kort om postkort: «Græsbanen» på Sorgenfri (2s); «Prestisjehefte» fra England tilegnet forfatter J. R. R. Tolkien (2s)

Philatelistische Nachrichten

Forschungsgemeinschaft Nordische Staaten e.V.

Nr. 153: Februar 2011: Danmark: Portosätze auf der Aggersund-Fähre (4s); Færøylene: Die Postleitzahlen und Postämter der Färøer. Stand vom Januar 2011 (6s); Grønland: Grönländische Postorte [83]; Akunnaaq (2s); Poststelle Moriusaq geschlossen; Grönlands Postämter – en Ge-

samtverzeichnis (4s); Island: Landschaftsphänomene Islands (8); Gletcher (II) (4s); Norge: Über den Einsatz und die Postverbindungen der norwegischen Friedenstruppem. Teil I (6s); Sverige: Die Postversorgung schwedischer Dörfer, einst und jetzt. Beispiel 12: Lönneberga (4s); Åland: nachtrag Kronenpost; Federbrief (2s)

Nr. 154: Mai 2011: Danmark: Ganzsachenumschlag mit Kennziffer 216x Nicht katalogisierte Variationen (2s); Færøylene: Briefmarkenverkäufe gleichen Betriebsverlust fast aus. Aus dem Jahresbericht 2010 der färöischen Post (2s); Postamtsschliessungen Ende 2010 – eine Richtigestellung; Grønland: Grönländische Postorte [84]; Avigaat (2s); Streiflichter aus Grönlands Postgeschichte (I) (4s); Island: Islands Post weiterhin im grünen Bereich. Aus dem Jahresbericht 2010; Islands Postanstalten mit Tagesstempeln. Stand mai 2011 (3s); Spätverwendung isländischer Nummernstempel. Eine Forschungsaufgabe (2s); Norge: Über den Einsatz und die Postverbindungen der norwegischen Friedenstruppem. Teil II (4s); Sverige: Die Postversorgung schwedischer Dörfer, einst und jetzt. Beispiel 13: Möklinta (6s); Die Wertangaben auf aländischen Briefmarken (4s).

Postkortet

Norske Postkortsamlere

Nr. 1/2011: Elsa Beskow (6s); «Verdens største postkorthandler» [Bartko-Reher OHG] (2s); Norges største postkorthandler [Bærre Lækkert] (2s); Norges største postkrotauksjoner [Ragners Frimerker] (2s); Kort møte med Anne og Christian Størmer (2s); Postkort på internett – mer enn QXL! (2s); Midtsidekortet [fra filmen Laila (1929)]; Danske postkortkunstnere [omtale av

internettside med omtale om danske postkortkunstnere]; Conway i Wales; Postkortgåtene løst; Kjells blanding (6s); Straffet for kortsalg; Poden på skattejakt.

Nr. 2/2011: Verzamelaars Jaarbeurs, Europas største samlermesse [i november i Utrecht, NL] (2s); Antik & Kuriosa mässan (2s); Drafnia 2011 (2s); kort møte med Per Håkon Eikeseth (3s); Postkortsamlere i Vest «Forening for samling og postkort og postkortets historie»; Hilsen fra Svalbard (2s); Norges første postkort og dets forløpere (6s); Postkassen. Dikt skrevet til Ernst Rolfs revu «Leve kvinden» i 1925; Velkommen til Ørje!; Hvor selge kort? (2s); Kjells blanding (6s); Netthandel (2s).

Postlugaren

Norsk Skipsposthistorisk Forening

Nr. 2/2011: Lofotens og Vesterålens Postekspedisjon. Del 1: Forløperne; del 2: postekspedisjonen til 1921 (6s); Lofoten og Vesterålens Postekspedisjon; Nattruten Bergen - Stavanger (4s); Litt mer om PAQUEBOT-stempler; Mer om «Paquebot» del 3 (3s); Nytt fra «Postlugaren» (2s)

Samling om Postkortet

Postkortsamlere i Vest

Nr. 54: Monumenter/Statuer i Bergen. Del 1 (3s); Berliner Liederkrantz på Vestlandet i 1913 (3s); Et idolkort [Joseph Cotten] (2s); Kapringen av D/S «Heina» i 1914 (2s); Postkort fra en sjømann til en bror i Bergen tidlig på 1900-tallet (7s); Unik postkortsamling til Mjøsuseet; Ett 100-årsminne: halles komet; Sluttstrek for kort av GMK; Hobby-messen i Turnhallen på Slettebakken 19.-20. mars; Skræddersteinen i Bergen» (2s); Postkortauctionsjoner – norske og utenlandske (6s); Et postkort tegnet av Frithjof Sælen?; Et 50-årsminne: Første mennesken i romden (3s); Med ryggen til (2s); Hilsen fra

Svalbard. Postkort - Frimerker - Poststempler [litt.anm.] (2s); Mas-svara eller bättre kort? (2s); Bergensernes Fjellverden (3s).

TFK-nytt

Troms Filatelistklubb

Nr. 2/2011: Posten på Senja. del 4 (4s); Klubben er nå deltager i Grasrotandelen; Mitt Tromsø: Tromsdalen ca. 1930 [postkort] (2s); Reisebrev fra Landsmøtet 2011 (4s); Lofotmaleren Gunnar Berg på kunstnerkort (2s); Reise-tjenesten ved Senja - Tromsø postekspedisjon under og etter krigen. del 2 (3s); Porto - vare-prøve i 1920; Aprilbrev [Danmark]; England – et av de mest interes-sante samleområder som finnes? (2s); Poststedet Stubbeng i Stor-fjord (3s).

Tidsskrift for Krigs- og Feltpost

Krigs- og feltpostforeningen

Nr. 1/2011: Fate of the Joshua Family in World War II (6s); American Expeditionary Forces

Siberia (2s)Privat framstilet FELDPOST-etiketter brukt under 2. VK (3s); En interessant togbil-let (2s); Tilbakemeldinger (4s).

Nr. 2/2011: Soldatbrev fra den amerikanske borgerkrig – en norsk-amerikaner og hans brev hjem fra The Civil War 1861 - 1865 (11s); Uvanlig stempel på London-merkene (2s); jakten på Kong Haakon (4s); Nytt stempel tyske POW i Norge 1945 - 1947.

Nr. 3/2011: [minneord] Bjørn E. Bunæs 1924 - 2011; The Gothenburg Convoy – or the «Kvarstad» Ships (5s); Et «Jahresjagdschein» med Feld-post-nr.; Tysk kontroll av post-kortets fotoside (2s); Tilbake-meldinger; Etterlysninger; POW mail to the Stars: Sonja Henie (3s); Noregs Telegrafmåltag under kri-gen (3s); Flygeblad over Norge 1940-1945 – en oppdatering

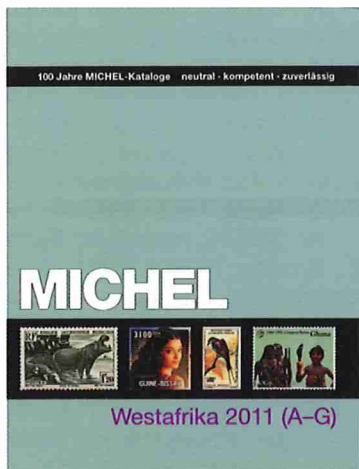

Ny trykning av 17 kr Isbjørn

17 kr Isbjørn (NK 1777) har kommet i nytt opp-lag. Arkene fra denne trykningen har trykningsdato 29-07-2011 angitt i venstre marg ut for merke nr. 41. Det er benyttet samme papirtype som ved første trykning. Første dag for utsen-delse fra hovedlageret var 18. august. Opp-laget var 500.000 stk.

Hvis du ikke alle-rede har skaffet deg marginaldatoblokk fra første opplaget, kan det være at du er for sent ute, for mange poststeder har allerede fått til-sendt det nye opplaget.

Michel Übersee-Katalog Band 5.1: Westafrika A-G 2011

Dette bindet omfatter landene Benin (med Dahomey), Burkinso Faso (med Upper Volta), Elfenbenkysten, Fransk Vestafrika, Gambia, Ghana (med Gullkysten), Guinea (med Fransk Guinea) og Guinea-Bissau (med Portugisisk Guinea).

Det er nå 4 år siden forrige utgave av bind 5. Pga. det meget store antall frimerker som enkelte av landene har utgitt har man blitt nødt til å dele bindet i to deler. Guinea har f.eks. fra juli 2004 til desember 2010 utgitt hele 3.820 merker og 1.014 miniark!

Ser man bort i fra verstinglandene, er det mange flotte motiver å finne for motiv- og temasamlere.

Format 15,2x20,3 cm. Over 9.000 illustrasjoner. 734 sider. Ca. 54.000 prisnoteringer ISBN 978-3-87858-598-5. Pris € 64,00.

Michel Übersee-Katalog Band 5.2: Westafrika H-Z 2011

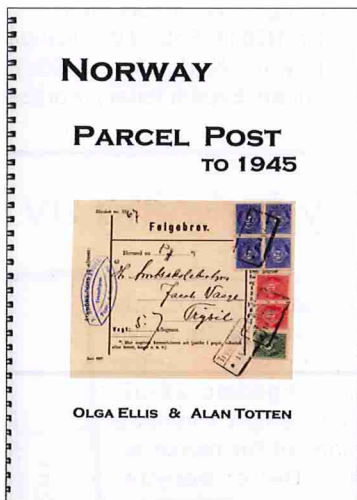
Del 2 omfatter landene Kamerun, Kapp Verde, Liberia, Mali, Maure-

tania, Niger, Nigeria, Senegal, Sierra Leone og Togo.

Flere av landene i denne katalogen, som tidligere utgav et større antall merker, har i de senere årene redusert antall utgaver betraktelig. F.eks. har Niger i perioden 2007 - 2010 kun utgitt 14 merker (tidligere kunne det være ca. 100 i året).

Av nyheter kan bl.a. nevnes at for Kamerun og Togo er også merkene fra kolonitiden inkludert. Tidligere var de kun med i Tysklands-katalogene.

Format 15,2x20,3 cm. Ca. 10.000 illustrasjoner. 862 sider. Over 60.000 prisnoteringer ISBN 978-3-87858-599-2. Pris € 64,00.

Norway Parcel Post to 1945

Olga Ellis og Alan Totten har utgitt et lite hefte på engelsk om norsk pakkepost før 1945.

Hftet, som er på 73 sider, er inndelt i kapitlene Tidligste historie, Innenlandsk pakketjenester, Andre tjenester, Pakke-dato-stempler og gummistempler, Maskinfrankering av følgebrev, Pakker for militære/marinen & 2. verdenskrig, Inngående og

utgåede utenriks pakker, Blanketter og etiketter, og Portosatser (både innenlandsk og for pakker til Danmark og Sverige).

Hftet gir en grei innføring og oversikt over emnet.

Format A4. Spiralinnbinding med plastomslag. 73 sider. ISBN 978-0-9523532-6-3. Pris £ 20,00 + porto. Bestilles hos Alan L. Totten, 5 Barrymore Crescent, Comberbach, Norwich, Cheshire. CW9 6PA, England. Betaling kan skje ved Paypal. Se også Scandinavian Philatelic Society's nettsider www.scandps.org.uk for nærmere informasjon.

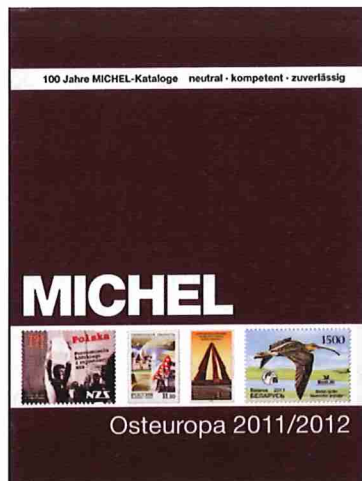
Michel Europa-Katalog 2011/2012. Band 6: Westeuropa

Dette bindet omfatter de (nord)vestlige delene av Europa, dvs. Belgia, Storbritannia med områder (Skottland, Wales, Guernsey, Jersey, Man mv.), Irland, Luxembourg og Nederland, samt Britisk post i utlandet.

I årets katalog har papirbeskrivelsene på den belgiske bruksmerkeserien med fugler blitt standardisert for å gjøre det lettere for mindre spesialiserte samlere å identifisere merkene.

Mht. priser så er trendene som for resten av Europa. Små eller ingen endringer på det meste, mens spesialiteter og moderne merker viser stigende tendens.

Format 15,2x20,3 cm. Ca. 13.500 farge-illustrasjoner. 1342 sider. Over 67.000 prisnoteringer ISBN 978-3-87858-186-4. Pris € 56,00.

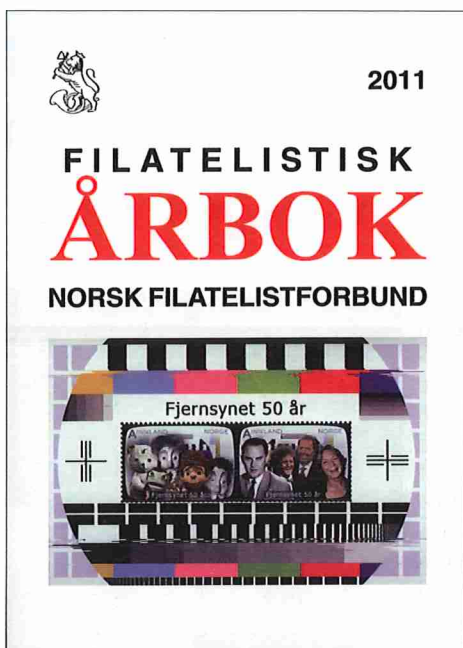
Michel Europa-Katalog 2011/2012. Band 7: Osteuropa

Dette bindet omfatter Moldavia, Polen, Russland, Sovjetunionen, Ukraina, Hvite-Russland og West-Ukraina.

I årets katalog har Polen og Hvite-Russland blitt revidert og utvidet, bl.a. med nytrykk av merker fra Hvite-Russland. For Sovjetunionen har det tilkommet over 150 nye taggingsvarianter.

Småark fra Russland, og endel utgaver fra Sovjetunionen før 1960 viser stigende priser

Format 15,2x20,3 cm. Ca. 12.500 farge-illustrasjoner. 1150 sider. Over 53.000 prisnoteringer ISBN 978-3-87858-187-1. Pris € 56,00.

Filatelistisk Årbok 2011

Like sikkert som høsten kommer, så vet man at det kommer en ny utgave av Filatelistisk Årbok.

Årets utgave er den 29. i rekken (og nåværende redaktørs 20. utgave!). Årboken følger samme mal som tidligere år og har en fin mix av artikler om mange ulike emner og områder av norsk og utenlandsk filateli.

Husker du Postfolkenes kilovare? Eller da du kunne gå på postkontoret og levere inn egne konvolutter som ble innsendt til Oslo for førstedagssstempling? Dette og mye mer kan du lese om i Arvid Løhres artikkel om Postfolkenes feriehjem – Samleverdige spor.

Internasjonale svarkuponger blir regnet som helpost. Er du interessert i helpost vil du finne en god og fyldig artikkel med klassifisering av de norske svarkupongene.

Skipspostinteresserte vil finne interessante artikler om Midtre Helgeland postekspedisjon, Søndre Helgelands postekspedisjon, D/S Dresdens forlis ved Kopervik, og Sjøposten under Napoleons-tiden.

Og selvfølgelig er det mye for hjemstedssamlere. Mange av disse artiklene er om snevre områder – ofte bare om et enkelt poststed. Og om stedet i seg selv kan ha liten interesse for egen samling, er det interessant å se hvor mange detaljer og historie som kan graves frem om et lite poststed!

Av utenlandsk filateli kan du bl.a. lese om Sjøpost – «Skyds» på Færøyene.

Dette er bare smakebiter på hva du finner i årboken. Løp heller og kjøp den, så har du godt lesestoff for mange timer.

Som vanlig vil du også finne vedlagt et minneark.

Årboken koster kr 100,- og kan skaffes gjennom din lokale frimerkehandler eller direkte fra Skanfil AS som er hoveddistributør. Mange klubber kjøper også inn noen eksemplarer for salg til medlemmene.

Det er bare å gratulere Trygve Karlsen med nok en god årgang.

Oddbjørn Salte: Posten som kom og gikk i Stavanger Amt fra 1652

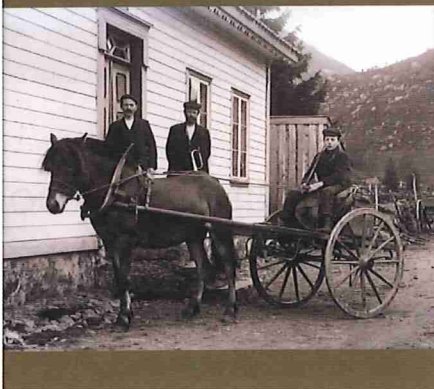
Det er lenge mellom hver gang det kommer på markedet en bok som fokuserer på **postgangen** i et distrikt (fylke). I mange år har det kun vært bøker som fokuserer på poststemplene som de enkelte poststedene har benyttet (samt historiske data rundt opprettelse, navneendring, nedleggelse, statusendring mv. av poststedene i fylket/kommunen. Når det kommer til postgangen er det bare små og begrensede områder som har blitt behandlet.

Forfatteren sier i forordet at «*Hvordan postrutene gikk i Stavanger Amt fra starten midt på 1600-tallet, er i liten grad blitt beskrevet som et hele. Det har opp gjennom årene blitt skrevet litt her og der om forskjellige postale episoder i bygdebøker og i forskjellige årbøker.*

...Jeg vil her prøve å trekke noen linjer fra den spede begynnelsen rundt opprettelsen av det norske Postverket i 1647, og ta for meg det som direkte angår Stavanger Amt, eller Rogaland fylke som det heter i dag.»

Det første kapittelet om «Norges Postvæsen» gir en god innføring og oversikt over den første tiden fra Postverket ble opprettet i 1647. Her blir beskrevet generelle forhold om Postverket, om postgang/portotakster, om Den første forordning (fra 1650), Porto og tjenester, Postbonden, Jens Schanke, Posthornet, Bevæpning, Uniformering og Landpostbud og postbud. Selv om boken er vinklet mot Stavanger amt, er dette kapittelet nyttig lesestoff for alle posthistorikere som

ODDBJØRN SALTE Posten som kom og gikk i Stavanger Amt fra 1652

studerer denne tidsperioden.

Kapittelet «Posten på Vestlandet» er viet Stavanger postkontor, postgårdene, posten i Ryfylke, hovedposten Stavanger-Bergen (-Molde), og Hovedposten Stavanger-Christianssand.

Videre finner vi bl.a. kapitler om «De første poståpneriene» og «Noen poståpnerier og tiden etter 1855», «Jærbanen og Jæderbanens Postexpedition», «Dampskipsfarten på Ryfylke».

Hovedfokuset i boken er på postgangen de første 200 år, men vi finner også informasjon om «Posten etter 1900» og en oversikt over Post i Butikk.

Forfatteren har bl.a. vært i statsarkivene i Stavanger og Kristiansand, samt i Riksarkivet i Oslo, og funnet frem til en rekke originaldokumenter som det siteres fra. Dette lever opp fortellingen, men det gammeldagse og omstende-

lige språket gjør at man må konsentrere seg under lesingen for å få med seg den hele og fulle betydningen (ikke misforstå; jeg foretrekker at man siterer ordrett fra kildene).

Historien om 2 postkarlene som kullseilte 20. mai 1831 utenfor Vikedal er beskrivende for hvilken makt Postverket hadde på den tiden. De klarte å redde seg opp på båtens kjøll og ble berget, men postsekken forsvant. I sekken var det verdipost med 1150 Spd. Postverket var mer opptatt av at postsekken forsvant enn at de to karene ble berget. Postverket ba om at det ble foretatt et undersøkelsesforhør av postkarlene. Hele 16 vitner ble innkalt til tingstedet på Jelsøe for om mulig å belyse saken og omstendighetene rundt uhellet. Begge postkarlene fikk gode skussmål, og saken ble avsluttet uten at det førte til noen dom.

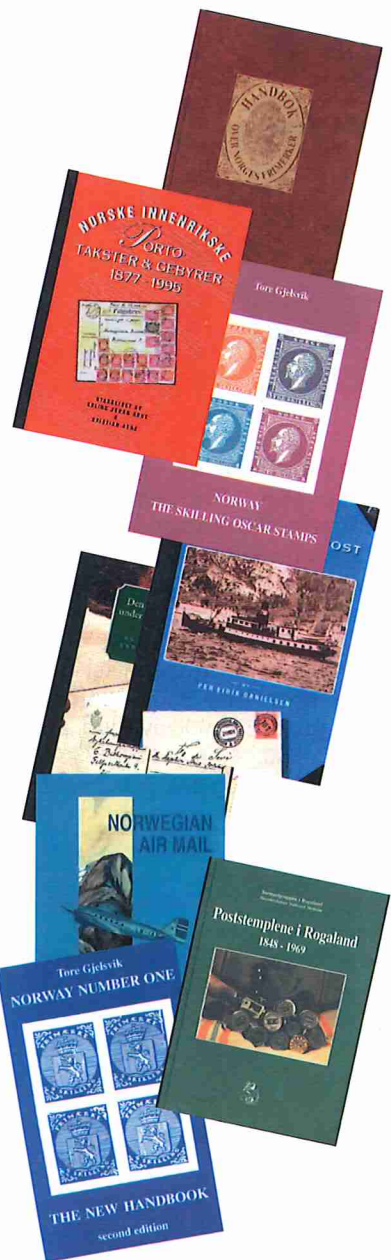
Denne og flere andre interessante og spennende historier om f.eks. postran er å finne i boken.

Boken er rikt illustrert med gode fargekart over postrutene, og bilder av de gamle postveiene i distriktet.

Det er bare å gratulere Oddbjørn Salte med resultatet. Boken anbefales på det varmeste og bør finnes i enhver posthistorikers bibliotek.

Format 17,5x24,6 cm. 207 sider. Innbundet med stivperm samt støvomslog. ISBN 978-82-823305-4-1. Pris kr 298 + porto. Utgiver: Commentum Forlag, Gamleveien 87, 4315 Sandnes. www.commentum.no

Norsk Filatelistforbunds Forlag har bøker for deg!

Sett kryss:

☐ Heftet ☐ Innbundet

P. Petersens produksjon—bind I			275,-
Utgave 1877-1878, NK 22 og NK 23			
Centraltrykkeriet—bind II	☐	150,-	☐ 250,-
Trykningsforløp og forbruk av papir og kartong			
Frimerker, portomerker og helsaker 1885—1895			
Centraltrykkeriet—bind III a			
NK 49 I, NK 53 I og NK 55			
Centraltrykkeriet—bind IV b			
NK 53 III og NK 54 II			
Centraltrykkeriet—bind V	☐	250,-	☐ 350,-
NK 50 a, b og c, NK 51 III a og b, NK 53 IV a, b og c			
Centraltrykkeriet—bind V	☐	375,-	☐ 475,-
NK 51IV, NK 52III, NK 53V, NK 53VI, NK 54III, NK 54IV			
Centraltrykkeriet—bind VII	☐	250,-	☐ 350,-
NK 49 II, NK 52 IV, NK 53 VII og VIII, NK 54 V			
Centraltrykkeriet—bind VIII	☐	150,-	☐ 250,-
NK 56—64			
Centraltrykkeriet—bind X	☐	250,-	☐ 350,-
Helpost 1885-1895			
Chr H Knudsen—bind I	☐	250,-	☐ 350,-
Trykningsforløp og forbruk av papir og kartong.			
Frimerker, -hefter, portomerker og helsaker 1895-1910			
Chr H Knudsen—bind II	☐	200,-	☐ 300,-
Antikvavgavene 1895-1898, NK65-72			
Chr H Knudsen—bind III	☐	225,-	☐ 325,-
Antikvavgavene 1897-1910, NK73-84			
Chr H Knudsen—bind VII	☐	175,-	☐ 275,-
Antikvavgavene 1909-1929, NK99 og 118			
Chr H Knudsen—bind VIII			
Antikvavgavene 1909-1929, NK100 og 120			
Norway Number One (2nd edition)			
The Skilling Oscar Stamps			
Posthistorie og poststempler fra Finnmark fylke	☐	300,-	☐ 400,-
Poststedene i Vest-Agder	☐	250,-	☐ 350,-
Poststedene i Troms			
Poststemplene i Rogaland			
Norske innenrikske portotakster og gebyrer 1877 - 1995	☐	375,-	☐ 475,-
Norwegian Air Mail	☐	475,-	☐ 575,-
Sjøposttruter på utlandet	☐	125,-	utsolgt
Norske skipspoststempler	☐	250,-	☐ 350,-
Sjøposttruter på norskekysten.			
Nattruten og dagruten Bergen-Stavanger	☐	150,-	utsolgt
Skipspost i lokale ruter i Rogaland			
Norge. Postveier og sensur under den annen verdenskrig			
Den tyske marinens feltposttjeneste i Norge 1940 - 1945	☐	150,-	kun heftet
Den norske postkontrollen under første del av den annen verdenskrig			
og feltposttjenesten under felttoget i 1940	☐	275,-	☐ 375,-
Jernbanen Støren-Thronhjem og dens pakkefrimerker			
	kun innbundet	☐	250,-

Fullstendig liste på
www.filatelist.no

Bestilling sendes: Norsk Filatelistforbunds Forlag, PB 3981 Dreggen, 5835 BERGEN.

Du kan også sende din bestilling med epost til olhaako@online.no Tlf: 908 40 286

Porto kommer i tillegg. De fleste bøkene sendes som Norgespakke. Faktura sendes separat. **37**

16. september-utgivelsene

Fra rull filateliproduksjon (korrekt rekkefølge på merkene)

Fra Ordinær rull (omvendt rekkefølge på merkene)

16. september kom den 3. utgaven med norsk Populærmusikk. Temaet denne gang var **Kvinnelige artister**.

De 4 artistene som kom på frimerke var Wenche Myhre (NK 1794), Inger Lise Rypdal (NK 1795), Mari Boine (NK 1796); og Sissel Kyrkjebø (NK 1797). Alle merkene har valør «A Innland». Merkene ble utgitt i ruller à 100 merker med de 4 motivene vekselvis.

Motivene på merkene er todelte. Til venstre et foto fra en opptreden, og til høyre et portrett ungdomsbilde/barnebilde.

Merkene er trykt i offset hos Johs. Enschedé Security Print. Opplaget er 2.615.000 av hvert motiv.

Internkontrollen på trykkeriet kan ikke være den beste for de har klart å rote det litt til slik at det ble gal rekkefølgen på merkene i de ordinære rullene hvor merkene står i omvendt rekkefølge. På 4-stripe fra filateliproduksjonen står merkene i korrekt rekkefølge iht. NK-nummereringen. Som man vil se fra illustrasjonene er det lett å skille filateliproduktene fra ordinære ruller, da det er stor avstand mellom merkene i de ordi-

nære rulle (+ selvfølgelig omvendt rekkefølge). Stripene fra filateliproduksjonen er levert til smlere med abonnement på ubrukte merker, samt at de finnes i ulike filateliprodukter som presentasjonspakker, samlersett, årssett, årbøker mv.

Samme dag kom det også 4 merker hvor temaet var **Tegneseriekunst**. I år er det 100 år siden den første tegneserien (Knoll og Tott) kom til landet.

9 kroners merket (NK 1798) viser tegneserien «Mjau mjau» av

John Arne Sæterøy. 14 kroners merket (NK 1799) viser «Hold brillan» med Christopher Nielsen. 17 kroners merket (NK 1800) viser «Nemi» av Lise Myhre, og 20 kroners merket (NK 1801) viser «Pondus» av Frode Øverli.

Merkene er trykt i offset hos Johs. Enschedé Security Print. Opplaget er 500.000 av 9 kroners merket, 600.000 av 14 og 17 kroners merkene og 2.000.000 av 20 kroners merket.

Sverige

24. mars: Fornybar energi

5 merker med valør Brev Sverige. 4 av motivene på selvklebende papir i hefte, og 1 merke i rull. Trykt i offset.

24. mars: Europamerker 2011 – Skog

2 merker med valør 12 kroner. Motiv bjørk hhv. gran. Trykt i kombinasjon ståltrykk/offset og utgitt parvis i rull. Gravert av Martin Möck.

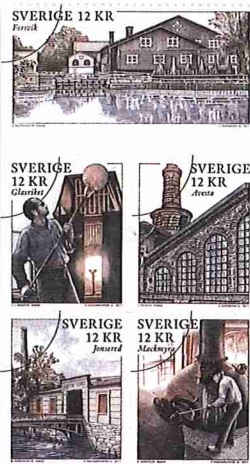
24. mars: Europamerker 2011 – Skog

2 merker med valør «Föreningsbrev». Trykt i kombinasjon ståltrykk/offset og utgitt parvis i rull.

6. mai: Struves meridianbue

2 merker med valør 12 kr. Trykt i kombinasjon ståltrykk/offset og utgitt i miniark med ett merke av hvert motiv.

24. mars: Bruksmiljøer

5 merker med valør 12 kroner. Motiver fra 5 bruksmiljøer, hhv. Forsvik, Glasriket, Avesta, Jonsved og Mackmyra. Trykt i kombinasjon ståltrykk/offset på selvklebende papir og utgitt i hefte med 1 merke av hvert motiv. Merket med motiv fra Mackmyra utgitt også i miniark med 4 merker.

24. mars: Velgjørenhetsmerke – Redd Barna

2 merker med valør Brev Sverige. Tilleggsverdi 1 kr går til inntekt til Redd Barna. Trykt i offset og utgitt i hefte med 10 merker (5 av hvert motiv)

12. mai: Nøkkeroser

4 merker med valør 12 kroner. Trykt i offset og utgitt i hefte.

Frimerkenyheter Norden 2011

12. mai: Is

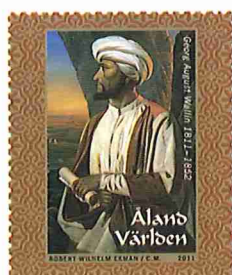
5 merker med valør Brev Sverige. 4 av motivene på selvklebende papir i hefte, og 1 merke i rull. Trykt i offset.

Åland

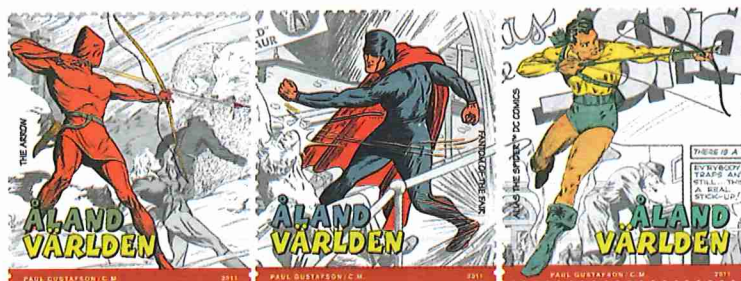
1. april: Georg August Wallin 200 år

1 merke med valør «Världen» (€ 0,90), trykt i offset hos Southern Colour Print. Ark à 2 x 15 merker. Opplag 180.000.

9. mai: Europamerker 2011 – Skog

1 merke med valør «Europa» (€ 0,85), trykt i offset hos Carlor Security Printing. Ark à 2 x 20 merker. Opplag 180.000.

9. mai: Ålandske superhelter

1 merke med valør «Världen» (€ 0,90), trykt i offset hos Posten Sverige. Utgitt i hefte med 9 merker (3 av hvert motiv). Opplag 95.000 hefter.

3. juni: Champagnefunn

1 merke med valør «Lokalpost» [innenlandsporto Åland], trykt i offset hos The Lowe Martin Group. Opplag 180.000.

7. juni: Ålandske epler

2 merker med valør €0,05 hhv. €4,00. Trykt i offset hos Johs. Enschedé Security Print.. Ark à 2 x 20 merker. Opplag 200.000 av hver valør.

7. juni: Chips

1 merker med valør €0,085. Trykt i offset hos Johs. Enschedé Security Print.. Ark à 2 x 15 merker. Opplag 180.000.

Island

4. mai:

Islands Universitet 100 år

1 merke med valør 50g Innenlands (ISK 75), trykt i offset hos Lowe Martin Group. Ark à 10 merker. Opplag 150.000.

4. mai: Parker

2 merke med valør 100g Innenlands (ISK 95), hhv. 100g Europa (ISK 285). Motiv Austurvöllur hhv. Altingets Have. Trykt i offset hos Lowe Martin Group. Ark à 10 merker. Opplag 120.000 av hver valør.

4. mai: Idrettsparken

Melavöllur 100 år

1 merke med valør 250g Innenlands (ISK 130), trykt i offset hos Lowe Martin Group. Ark à 10 merker. Opplag 150.000.

4. mai: Konsert- og

kongressbygningen Harpa

5 merker med valør 50g Innenlands (ISK 75), trykt i kombinasjon ståltrykk/offset på selvklebende papir hos Post Danmark Frimærketrykkeri. Miniark à 5 merker (1 av hvert motiv). Opplag 100.000.

ABONNER PÅ NYE FRIMERKER FRA ISLAND, GRØNLAND OG FÆRØYENE - TIL PÅLYDENDE PRIS!

NORDISK

NFS

FRIMERKESERVICE AS

c/o Skanfil AS - Postboks 2030 - 5504 Haugesund

email: nfs@skanfil.no
tlf: 52 70 39 40

Frimerke-kalenderen

Auksjoner

2011

29. sept-1. okt.	Edgar Mohrmann	Hamburg
30.sept-1. okt.	Postiljonen	Malmö
7.-8. okt.	Engers Frimerker	Oslo
7.-8. okt.	Bruun Rasmussen	København
21.-22. okt.	Skanfil	Oslo
8.-12. nov	Auktionshaus Felzmann	Düsseldorf
18.-19. nov.	F. C. Moldenhauer	Oslo
2.-3. des.	Kjell Germeten	Oslo

Utstillinger/messer - Norge

Dato	Utstilling	Sted
------	------------	------

2011

23.-25. sept.	Porten mot Øst – Barentshovedstaden Kirkenes (reg.)	
30. sept-2. okt.	Ryfylke 2011 (reg.)	Stavanger
14.-16. okt.	Bergen Hundre (nasjonal)	Bergen
11.-13. nov.	Filos 2011 (reg.)	Oslo

Utstillinger/messer - Utland

Dato	Utstilling	Sted
------	------------	------

2011

8.-9. okt.	Int. Briefmarken-Messe Berlin	Berlin
27.-29. okt.	29. Int. Briefmarken-Börse	Sindelfingen, Tyskland
2.-4. des.	MonacoPhil 2011	Monaco

2012

22.-25. febr.	Spring Stampex	London
12.-14. april	22. Int. Briefmarken-Messe	Essen, Tyskland
8.-17. juni	Planet Timbre 2012 (FEPA)	Paris
18.-24. juni	Indonesia 2012 (FIP)	Jakarta
21.-26. sept.	Qatar 2012 (FIP)	Doha, Qatar
26.-29. sept.	Autumn Stampex	London
2.-4. nov.	Nordia 2012 (No)	Roskilde
2.-4. nov.	IPHLA 2012 Mainz (litt.utstilling, europeisk)	Mainz

2013

juli	AUSTRALIA 2013 (FIP)	Melbourne
2.-14. aug.	BANGKOK 2013 (FIP)	Bangkok

Kreativiteten er stor når det gjelder utforming av frimerker. Dette miniarket fra Taiwan er formet som en sommerfugl samt at det er utstanset en sommerfugl i hvert frimerke.

Har du noen forunderlige/rare frimerker ?
Del gleden med Nfts lesere!

NFTs

småannonser

– ditt naturlige valg!

Det er utrolig hvilke funn du kan gjøre ved å lese rubrikkannonser, og her i NFT har vi Norges beste spalte for å treffe samlere som ønsker å kjøpe, selge, eller bytte frimerker. Annonsering er attpåtil enkelt. Samt effektivt. Og så sannelig er det gratis* også.

Du kan nå få med ett bilde av filatelistiske objekter i annonsen din for å gjøre den mer synlig! Men digitale bilder må være i formatet 300 dpi tiff. Bildene sendes med epost til nft@filatelist.no eller vår postadresse: Norsk Filatelistisk Tidsskrift Postboks 875 Sentrum NO-1014 OSLO NORGE

Salgsannonser skal derimot vedlegges kr 50,- i norske, kurante, postfriske moderne frimerker per innrykk for å komme på trykk.

Salgsannonser med webadresse og/eller gul bakgrunn koster kr 100,- og faktureres etterskuddsvis (minimum 2 innrykk). Kommersiell småannonse (med valgfri utforming) tilbys etter følgende standarder:

2sp x 55 mm 490 kr
1sp x 110 mm 490 kr
2sp x 110 mm 990 kr
1sp x 220 mm 990 kr
4sp x 55 mm 990 kr

Ved bestilling av innrykk i 8 utgaver, innrømmes 30% rabatt (gjelder ikke «kr 100-annonser»). Ring oss gjerne!

Samtlige oppgitte priser er eksklusive merverdiavgift.

For annonsering over halvsider og helsider generelt i NFT, vennligst kontakt redaktøren for å undersøke tilgjengelighet. Redaktøren står fritt til å redigere eller avvise annonser.

*Gratisannonser gjelder kun annonser som dreier seg om ønsker, bytter, diverse, litteratur – og som sendes med epost til følgende adresse: nft@filatelist.no Dersom annonsen sendes med brev, skal kr 50 i norske, kurante, postfriske moderne frimerker vedlegges for hvert ønsket innrykk.

SØKER

Bruksmerker ståltrykk

Søker postens kilov. st. 1973 – 1975 og klipp portoregninger st.1994. Søker større blokker på klipp, ev. vaskede blokker (fra 4-blokk og større enh.). striper (4-10 stk) av bruksm. (helst posth. utg., kronemerker. kong Olav. og Kong Harald. høyv.) i perioden 1967 – 2010. Ta kontakt pr E-post: bjarte.tveranger@radgivende-biologer.no

EDWARD VIII,

hefter med reklamemerker (1 1/2d. 4 merker+2 reklame) SG459/afa 189 + evt. annet interessant med samme konge. Vennligst send bilder + prisforlangende til sovik@tussa.com L. Søvik Sletteholmyra 1 6091 Fosnavåg

ANNONSEKUPONG

Skriv ønsket annonsetekst:

Jeg ønsker annonsen min i flg. kategori:

☐ Kjøp ☐ Bytte ☐ Diverse

☐ Salg (vedlagt kr 50,- i frimerker)

☐ Jeg er abonnent, og annonseteksten kvalifiserer til en gratisannonse (gjelder ikke salgsannonser).

Annonseteksten sendes NFT, Boks 875 Sentrum, 0104 OSLO eller som ren tekst i epost til nft@filatelist.no

Bytteforbindelse

Tysk samler søker bytteforbindelse i Norge. Brevveksling på engelsk eller tysk. Henvendelse til Jürgen H. Aldag Ecksweg 17 DE-21521 Dassendorf

Norske stemplede frim.

Ønsker utvalg av norske stamplede norske stor-formatiske märken från de 2-3 senaste åren och jag sänder samme från Sverige i retur. Ebbe Lander Vasagatan 26B SE-574 38 VETLANDA, Sverige

Stemplete nyere norske

Sänd mig 50-75 av nyare stamplede norske stor-formatiska märken från de 2-3 senaste åren och jag sänder samme från Sverige i retur. Ebbe Lander Vasagatan 26B SE-574 38 VETLANDA, Sverige

Søker byttepartner

Norge, Norden, Europa, Hele verden. Mint - FDC - Brukt - miniark - kort med frimerke Ansari Muzafar Abbas Grorudvei 39 - H-102 0976 Oslo

Søker Skoleberetning

fra Faaberg skolestyre. Egil H Thomassen, Roterudv. 2, 2609 Lillehammer egil.lxx@c2i.net

Søker Norge ATM 1.4by

(brunrød), også annet ATM-materiale kan ha interesse. Har eventuelt mye ATM-materiale for bytte, f.eks. ATM 1.5by. Rune Karlsen, Sløyfeveien 12 F, 3120 Nøtterøy. f-rune-k@online.no, tlf. 33320294

POSTKORTSAMLERE I VEST

– Er på tross av navnet en landsdekkende klubb med ca. 400 medlemmer.

Vi har et fyldig medlemsblad og to årlige auksjoner med gode illustrasjoner i katalogen.

Månedlige møter i Bergen med foredrag.

Nettside: www.postkort.iv.no

Facebook: www.facebook.com/postkort

Ta kontakt med:

POSTKORTSAMLERE I VEST

Postboks 965 Sentrum

5808 BERGEN

Vår klubb er tilsluttet medlem av NF

Norge, stemplet, postfrisk, helpost, sensurpost, skipspost, stemplet Nord-Norge på brev og frimerker.

Dansk Vest India, Sverige, Danmark, England, BRD (nyere), samt Postkort fra Helgeland. 10% Prov. Til klubben. Returporto belastes eier.

Utvalg sendes bytteleder:

Polarsirkelen

Frimerkeklubb v/Kjell

Søreng

Lekev. 4

8622 Mo i Rana

Molde Filatelistklubb

ønsker utvalg i god kvalitet med hovedvekt på følgende områder: Norge (stemplet, postfrisk, hefter, blokker, tekststempel, julemerker, 20 mm, varianter, møre og romsdal.) Danmark, Sverige, Island, Finnland, Grønland, Færøyene, Tjekkosllovakia, DDR, England. Merker med motiv av transportmidler, katter. Propaganda kort ww2, tyske og norske. Konvolutter og kort med

fimalogo, reklame, stempel fra Møre og Romsdal. Ting som har med Jubileums-utstillingen 1914, Holmen-kollen, bilmerket Opel, det norske kongehus, Eidsvoll 1814-1914 (grunnlovs-jubileum, eidsvoll-bygningen). 10% provisjon til klubben. *Molde Filatelistklubb v/Svein Magne Melsæter Malmedalen 6445 Malmefjorden*

Lofoten

Filatelistforening ønsker tilsendt utvalgshefter Norge pf +stemplet. Øvrige Norden, Tyskland BRD og nyere Tyskland, Sveits, Irland og Frankrike. Ingen provisjon. Selger belastes returporto. *Bytteleder Inge Haugen Postboks 642, 8301 Svolvær*

Aalesund Filatelistklubb ønsker utvalg Norden, Norvegiana, Vest-Europa m/ kolonier. 10% prov. Returporto dekkes av klubben. Ta kontakt før sending. Se: www.aalesundfilatelistklubb.no

Aalesund Filatelistklubb, Bytteleder, Postboks 612 Sentrum, 6001 ÅLESUND.

Odda Mynt- og Frimerkeklubb

Ønsker bedre utvalg fra NORGE og NORDISKE landene. Likeså Europa Cept, NATO og EXPO. Postkort og frimerker stemplet med landpoststempel er meget populært, da helst ifra Hardangerområdet. 0% provisjon til klubben. Returporto belastes eier. Bra utvalg kan påregne bra salg! Utvalg sendes: *Odda Mynt og Frimerkeklubb v/bytteleder Håvar Weum, Solbakken 2c, 5783 EIDFJORD.*

Nordenfjeldske FF ønsker utvalg. Ca 70 deltakere og stor omsetning. Kun bedre utvalg mottas. 10 % prov. til klubben. Returporto (rek) belastes eier. *Nordenfjeldske Filatelistforening v/bytteleder, Postboks 690 Sentrum, 7407 TRONDHEIM*

Bryne F. K.

ønsker utvalg i god kvalitet fra Norge og Norden, postkort fra Rogaland, Norvegiana, div. motiver, Britiske og Port. kolonier, nyere Israel, eldre Island, poststempler Sogn og Fj. 10% klubbprov. og returporto bel. selger. *Bryne Frimerkeklubb v/ Georg Rosland, Steinsland, 4340 BRYNE*

UTVALG SØKES

Tønsberg Filatelistklubb

ønsker utvalg fra Skandinavia, Tyskland og øvrige Europa, USA samt postfrisk Norge før 1940. 10% provisjon og returporto (rek) belastes eier. Utvalg sendes bytteleder

Sverre Langeng

Åsenvn. 4, 3118

Tønsberg.

Tlf. 33 32 69 27.

Sandnes Filatelistklubb

ønsker utvalg fra Vest-Europa, også bedre stempler, brev og postkort fra Rogaland. Også bedre brev, helsaker fra Tyske kolonier og Ausland. Ingen prov, selger belastes returporto.

Sandnes Filatelistklubb v/bytteleder Karleif Lende Vestre Tjørnvei 7 4317 Sandnes Karleif.lende@lyse.net

Stord Frimerkeklubb

ynskjer gode utvalshefte frå Norge, Norden, Frankrike, Tyskland med områder, Norvegiana, merker med skipsmotiv. Brev, kort og stempel frå Stord og Fitjar er av stor interesse. 10 prosent provisjon, seljar betalar returporto.

Stord Frimerkeklubb Postboks 176 5402 Stord

Arendal FK

ønsker bedre utvalg fra Norge og Norden, Tyskland, Portugal, Østerrike Frankrike, Baltikum(klassisk) og USA. Dessuten stempel og postkort/brev fra Agder/ Telemark. Ingen provisjon. Klubben betaler returporto dersom salg > 1000 kr. *Bytteleder Egil Hvideberg, Nye Stenklevvei 35, 4846 Arendal. email: egil@hvideberg.no*

Sandefjord

Filatelistklubb

ønsker utvalg fra Norge, Belgia, Britiske kolonier, Russland og Tyskland med områder. Dessuten bedre helpost fra hele verden.

Sandefjord Filatelistklubb v/Ø. Bøhn Postboks 272 3201 Sandefjord

Oslo Filatelistklubb

ønsker bedre utvalg Norge, Danmark, Finland, tyske soner 1945-49, Frankrike, Sveits. Ingen provisjon, returporto belastes eier. *Oslo Filatelistklubb v/ Kjell Tore Mørck, Ragnhild Schibbys vei 21 0968 OSLO.*

Polarsirkelen

Frimerkeklubb

søker bedre utvalgshefter med: NORGE; klassisk

Kr.sund Filatelistklubb ønsker bedre utvalg fra Norge, Danmark, Island, Færøyene, Grønland, Hellas, USA, Australia. Europamerker. Alt av vikingmotiver, skøytelep, OL-Lillehammer. Stempel fra Kr.sund med Nordmøre og Valdres-traktene på brev, kort, klipp, frimerker. 10% provisjon til klubben. Returporto betales av klubben. Sendes til: *Kr.sund Filatelistklubb v/bytteleder A. Ersvik, Vuggaveien 60, 6510 KRISTIANSUND N*

Farsund FK ønsker utvalg med gamle norske brev og kort, Norge stemplet (lux), og postfrisk, stemplet Skandinavia, Sovjet, England, Italia, Portugal, Australia, Sør-Afrika, nyere Guatemala, Europamerker og naturbeskyttelse. 10 % prov. Ca 4 mnd sirk.tid. *Bytteleder: Bjørn M Vik, Kanesletta 11, 4550 FARSUND.*

SOGNDAL FRIMERKE-KLUBB ynskjer bedre utvalshäfte frå Norge (stempla og postfriske), Sverige, Danmark, Sveits, Tyskland, Østerrike, USA, Hollandske koloniar, sommarfuglar på frimerke, samt brev og postkort frå Sogn og Fjordane. Ingen provisjon, seljar betalar porto. *Sogndal Frimerkeklubb, v/Jan Talsethagen, Groav. 5, 6854 KAUPANGER* epost: *jan.talsethagen@enivest.net*

Vefsn Filatelistklubb ønsker utvalg fra: Norge, Danmark, Finland, Færøyene, Grønland, Island, Britiske samveldet, Australia, Canada, Irland, Sovjetunionen/ Russland, Polen, Tyskland, Sør-Amerika. Samt lokalpost

Helgeland. Klubben tar 10% provisjon. Utvalg sendes til *Vefsn Filatelistklubb, Postboks 345, 8650 MOSJØEN.*

SELGES

GRIMSTAD FILATELISTKLUBB Auksjon nr. 68 23. oktober. Store mengder dødsbokasser, stort utvalg kolonier inkl Ceylon og India, masse Norge inkl posekartotek, brev, kort og postfrisk. Gratis liste bestilles via våre nettsider www.grimfil.com eller telefon 37 04 20 47.

Danmark, Island og Norge stemplet Bedre frimerker, god kvalitet og full retur. Priser ca. ¼AFA verdi. Free prislister på norsk og bankkonto i Norge. Skriv og jeg sender en list til dig. Kontakt *Steffen Madsen, Calvinsvej 62, 1. th. DK-7000 Fredericia, Danmark* *steffen.hurtig@hotmail.dk*

60 tusen frimerker, fdc postkort, miniark, myntbrev. Norge, Norden, Europa, Hele verden *Ansari Muzarfar Abbas Grorudvei 39- H-102 0976 Oslo*

Norge postfrisk blokke fra 1954 - 2001. Afa nr. 401 - 481 i blokke på 2 - 20 stk. Afa nr. 482 - 1404 i fire-blok og miniark. Er ikke komplet samling med alle mærker. Pålydende værdi kr. 7.835,- Afa værdi (2009) kr. 36.737,-. Salgs pris kr. 8.800,- norske kr. Opstilling kan sendes over mail. forhør nærmere. Tlf. +45 74571291. Email: *haraldschytt@gmail.com*

Stein Kristiansen Frimerker

Nedre Vollgate 9, 0158 OSLO.
Telefon: 22 41 01 30 Telefax: 22 42 03 31
www.steinkristiansen.no

Besøk oss på Internett i ro og mak. Vi avholder skriftlige auksjoner 6 - 8 ganger i året. Be om gratis auksjonskatalog.

Stort utvalg av papirtypebestemte ståltrykkmerker

Butikken bugner av gode, rimelige objekter for hjemstedssamlere!

Konvolutter:

Fiskarkona 3.juli 1999
NK1350 / 1351- kr. 35,-
Nappstraumen tunnel
11.7.1990 -NK1093-Kr 25,-
Lofoten Filatelistforening
Bytteleder Inge Haugen
Postboks 642
8301 Svolvær

MOTIVLISTE GRATIS:

Fugler, Dyr, Europa Cept, Nobel, Røde Kors, Sopp, Blomster, Orkideer, Skip, Bil, Tog, OL, VM i fotball, Maleri, Musikk, Luftfart, Romfart. Abonnement 255 land + 87 motiv *Follo Frimerkehandel, Tel: (+47) 95 05 00 44* *post@follofrimerkehandel.com* *www.follofrimerkehandel.com*

England Kolonier

(Postfrisk 1937-2005). Gratis prislister med mere end 19000 tilbud. *L. B. Pedersen, Kirkevænget 317, DK-8310 Tranbjerg, Danmark*

LITTERATUR TIL SALGS

Posten i Bamble

Posthistorie og stempeloversikt. 60 sider. Boken koster kr 70,- inkl. porto og kan bestilles hos *Stathelle Frimerkeklubb, Postboks 2* 3995 STATHELLE

Norgeskatalogen 2012

Nyhet: Spesialartikkel om Postjubileum 1947-utgaven.

480 sider med fyldig informasjon om alle norske frimerker, portotakster, trykningsdatoer moderne merker, vm.

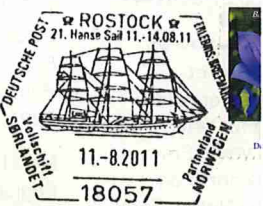
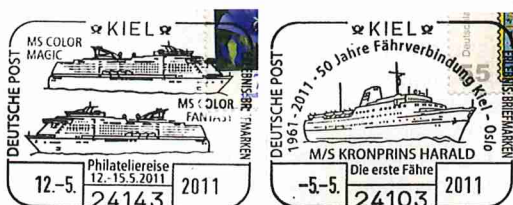
Fås hos din lokale frimerkehandler eller ved henvendelse til til utgiver: Oslo Filatelistklubb, Frydenlundgate 14, 0169 OSLO. e-post: *oslo.filatelistklubb@c2i.net*

Løst og fast

Norvegiana & skipspostsamlerne har fått noen hyggelige tilskudd til samlingene sine i løpet av våren/sommeren. På Philateliereise 12.-15. mai hadde det tyske postverket i bruk et motivstempel som viste MS Color Magic og MS Color Fantasy. Under Hafengeburtsdag i Hamburg i mai var det ei bruk et tysk motivstempel som viste skoleskipet Sjøkurs, og 50-årsjubileet for fergeforbindelsen Kiel-Oslo ble også markert med et tysk motivstempel som viste M/S Kronprins Harald.

Urnes stavkirke er verdensberømt og 5. mai utgav FN wien et frimerke med motiv av stavkirken. Førstedagsstempelet viste Urnes-ornamentikk.

Peer-Christian Ånensen

Slutt med «sommerfugl»-automater

I slutten av august fikk det inn en pressemelding fra Posten Norge, Frimerketjenesten om at «sommerfugl»-automatene (Ganket-automatene) nå var fjernet fra de 6 poststedene hvor automatene hadde vært utplassert. Automatene ble tatt ut av prøvedriften 1. juli.

Årsaken skal etter det jeg forstår være at automatene ikke ble brukt i tilstrekkelig grad til at man så det hensiktsmessig å forsette driften.

At automatene ble lite brukt kom ikke som noen overraskelse. Til det var de altfor omstendelige og kompliserte hvis man bare skulle ha et par frimerker til frankering av brevene.

Ganket-automatene føyer seg dermed pent inn i rekken av feilslåtte automat-prosjekter i Posten.

Den eneste automat-typen som det ser ut til å ha fungert er nok frimerkeautomatene fra Den norske Automاتفabrik AS (automatene var i drift fra 1937 - 1960-tallet!).

Har du somlet med å få sendt noen brev med disse automatmerkene, så er det nå for sent å få kjøpt de i automatene. Men Frimerketjenesten melder at de vil ha etiketter med valøren 9,00 kr, 12,00 kr og 14,00 kr i salg inntil sluttsalget i februar 2012 (eller evt. inntil de blir utsolgt).

Peer-Christian Ånensen

Norsk Filatelistisk Tidsskrift

Årgang 70

Medlemsblad for

Norsk Filatelistforbund

Ansvarlig redaktør:

Peer-Christian Ånensen

Redaksjonens adresse:

Norsk Filatelistisk Tidsskrift (NFT)

Postboks 875 Sentrum

NO-0104 OSLO

Tlf.: (+47) 90 63 03 72

nft@filatelist.no

www.filatelist.no

Annonseansvarlig:

Peer-Christian Ånensen

Opplag: 4.300; 8 nummer/år

For direkteabonnement: Vennligst kontakt forbundskontoret (se s. 4).

Adresseforandring, mv. skal meldes til forbundskontoret (og ikke til redaktøren)! Se side 4 for kontaktinfo.

Generelt:

Signerte artikler og leserbrev uttrykker forfatterens meninger, som ikke nødvendigvis er overensstemmende med redaktørens eller Norsk Filatelistforbunds meninger.

Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte eller bearbeide innlegg til bladet.

Artikler og leserinnlegg bør fortrinnsvis sendes som vedlegg til e-post (filformat «doc» eller «txt») («docx» kan ikke brukes). Illustrasjoner i «tiff» eller «jpg»-format. **Illustrasjoner** (oppløsning 300dpi) må ikke inkluderes i word-dokumenter, men sendes som egne vedlegg (billed-filer (tiff eller jpg-format)).

Artikler og stoff til neste nummer må være redaktøren i hende senest 15. oktober 2011.

Norsk Filatelistisk Tidsskrift nr. 6 / 2011

Komplett tilbud til alle frimerkesamlere!

Hos oss får du alt du trenger til din samling

Her finner du alt du trenger

- Nye norske og utenlandske frimerker
- Eldre norske frimerker
- Album og oppbevarings-utstyr

Frimerkesamlere har verdens beste hobby!

Posten Norge AS, Frimerketjenesten
Postboks 9350 Grønland, 0135 OSLO

Tlf: 23 14 78 70

Nettbutikk
www.posten.no/frimerkebutikken

Returadresse:
NFT, Boks 875 Sentrum
0104 OSLO

Vi forbereder høstens auksjon i SAS-hotellet, Holbergs plass i Oslo 2.- og 3. 12. 2011.

Noen innleverte objekter.

Besøk **www.germeten.no**
for å se flere innleverte
objekter eller annen
informasjon om vår virksomhet.

**Bli med som innleverer til
høstens auksjon!**

Ring oss på **22 44 19 14**
for en uforpliktende samtale!
Du vil bli gledelig overrasket
over hva vi kan oppnå for
interessante objekter.

**Vi gir gratis vurdering og
gjørne kontant forskudd.**

Gimleveien 2, P.O.Box 3088, Elisenberg
0207 OSLO ☎ 22 44 19 14 Fax 22 56 04 04
www.germeten.no – E-mail: germeten@online.no